

Main navigation DA

- [BORGER](#)
- [VIRKSOMHED](#)
- [POLITIK](#)
- [KOMMUNEN](#)
- [ENGLISH](#)

Velkommen til Frederiksberg Kommune

Search

Referat til mødet i Børneudvalget_2018-21 den 13. august 2018 kl. 21:12 i Udvalgsværelse 1

[FOLD ALLE IND](#)

[Pkt. 88 Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning](#)

[Pkt. 89 Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler for private og selvejende børneinstitutioner](#)

Resume

Magistraten tilbagesendte den 27. november 2017 forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler med henblik på en høring af de private daginstitutioner. Børneudvalget skal med denne sag tage stilling til, om den praksis, leverandører af dagtilbud i Frederiksberg Kommune har om frivilligt at efterleve sociale klausuler og uddannelsesklausulen, skal opretholdes. Udvalget skal endvidere tage til efterretning, at det af den fremlagte dokumentation fremgår, der ikke er lovhjemmel til at stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Beslutning

Børneudvalget indstiller, at

1. den nuværende praksis, hvor de allerede godkendte private daginstitutioner frivilligt efterlever de sociale klausuler og uddannelsesklausulen, opretholdes

3. beslutningsforslaget om at private dagtilbud skal efterleve arbejdsklausulen forkastes, da der ikke er lovhjemmel hertil

4. beslutningsforslaget forkastes for så vidt angår de selvejende dagtilbud, idet dagtilbuddene i praksis allerede efterlever klausulerne via eksisterende driftsoverenskomster

5. udvalget tager til efterretning, at det af den fremlagte dokumentation fremgår, der ikke er lovhjemmel til at stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Et mindretal i Børneudvalget (Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke, Ruben Kidde og Anja Lundtoft) indstiller, at

2. beslutningsforslaget vedtages ved, at det skrives ind i godkendelseskriterierne for fremtidige private leverandører af dagtilbud i Frederiksberg Kommune, at de skal efterleve de sociale klausuler og uddannelsesklausulen

Et mindretal i Børneudvalget (Simon Aggesen, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoay og Pernille Høxbro) tog forbehold.

Et mindretal i Børneudvalget (Laura Lindahl) stemte imod.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. den nuværende praksis, hvor de allerede godkendte private daginstitutioner frivilligt efterlever de sociale klausuler og uddannelsesklausulen, opretholdes
2. beslutningsforslaget vedtages ved, at det skrives ind i godkendelseskriterierne for fremtidige private leverandører af dagtilbud i Frederiksberg Kommune, at de skal efterleve de sociale klausuler og uddannelsesklausulen
3. beslutningsforslaget om at private dagtilbud skal efterleve arbejdsklausulen forkastes, da der ikke er lovhjemmel hertil
4. beslutningsforslaget forkastes for så vidt angår de selvejende dagtilbud, idet dagtilbuddene i praksis allerede efterlever klausulerne via eksisterende driftsoverenskomster

5. udvalget tager til efterretning, at det af den fremlagte dokumentation fremgår, der ikke er lovhjemmel til at stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Sagsfremstilling

Børneudvalget udsatte på mødet den 7. maj 2018 og den 4. juni 2018 sagen med forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler for private og selvejende børneinstitutioner mv. Udvalget udsatte sagen med henblik på at få fremlagt dokumentation for, at der ikke er lovhjemmel til, kommunen kan stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen. Dokumentation er vedlagt som bilag til denne sag.

Forslaget blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Sagen har sidenhen været behandlet i Børneudvalget den 23. januar 2017, i Magistraten den 6. februar 2017, i Børneudvalget den 30. oktober 2017, og senest i Magistraten den 27. november 2017.

Sagen drejer som om følgende forslag stillet af kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro:

"Nej til social dumpning i daginstitutionerne. Enhedslisten foreslår, at de sociale klausuler, der i dag gælder for byggeri- og tjenesteydelser på Frederiksberg, også skal gælde for private og selvejende pasningstilbud og daginstitutioner".

Kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro har tidligere præciseret, at beslutningsforslaget om sociale klausuler for private daginstitutioner retter sig mod de private institutioner som leverandører til kommunen, og ikke mod den private institution som indkøber og aftager af andres tjenesteydelser eller services. Enhedslisten ønsker, at private institutioner - som forudsætning for godkendelse - skal efterleve principper og standarder for arbejdstagerrettigheder såsom overenskomster på dagtilbudsområdet.

Magistraten tilbagesendte den 27. november 2017 forslaget med henblik på en høring af de private/selvejende daginstitutioner. Hvad angår de selvejende institutioner er det, som det også fremgår af tidligere sagsfremstilling af 27. november 2017, forvaltningens vurdering, at de selvejende institutioner allerede på nuværende tidspunkt efterlever klausulerne - de

sociale klausuler, arbejdsklausulen og uddannelsesklausulen. Dette overholdes under ét gennem regulering i driftsoverenskomsterne og de gode samarbejdsrelationer mellem institutionerne og kommunen. Nærværende sag er derfor baseret på en høring af de private institutioner.

Som det også fremgår af sagsfremstillingen af 27. november 2017, er det Børne- og Socialministeriets vurdering, at der ikke er lovhjemmel til, at kommunen kan stille krav om, at de private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Hvad angår de sociale klausuler, tager kommunens jobcenter kontakt til alle nyoprettede virksomheder for at gøre dem bekendt med mulighederne for at varetage sociale hensyn i relation til et rummeligt arbejdsmarked, herunder mulighederne for at gøre en indsats for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Jobcentret har ikke en oversigt over, hvor mange gange de forskellige private institutioner har henvendt sig til centret, men meldingen er, at institutionerne deltager i dialogmøder, de rekrutterer medarbejdere gennem Jobcentret, har ledige kontakthjælpsmodtagere i nytteindsats, hvor de løser praktiske og understøttende opgaver i institutionerne, og at nogle af dem er med i jobrotationsordningen, som indebærer, at Jobcentret sender ledige som vikarer i institutionerne, når institutionerne har medarbejdere på længerevarende kursus.

I den høring, forvaltningen har foretaget af de 14 private daginstitutioner, svarer ti institutioner, at de har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret, hvor de er blevet gjort bekendt med de muligheder, der er, for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. En af de 14 institutioner svarer, at institutionen ikke har været til et dialogmøde, men har været i kontakt med Jobcentret, og også har slået flere stillinger op gennem centret, og en anden leder er lige startet i institutionen, og er således endnu ikke bekendt med dialogmøderne.

11 af de 14 institutioner har modtaget medarbejdere, der har svært ved at komme på arbejdsmarkedet; enten ved at benytte jobrotationsordningen eller ved at have medarbejdere i virksomhedspraktik og i løntilskudsjob. En af de tre institutioner, som ikke har benyttet ordningen, er en forholdsvis ny privat institution. Institutionen skriver, at den fremadrettet gerne vil gøre brug af ordningen. Den anden instituion har en ny leder, som også gerne vil benytte sig af ordningen fremover, og den tredje institution, hvor der bliver talt et andet sprog end dansk, har ikke modtaget medarbejdere fra Jobcentret.

I forhold til uddannelsesklausulen, har de private institutioner mulighed for at tilbyde at stille praktikpladser til rådighed på samme vilkår som de kommunale og selvejende institutioner. Det er forvaltningens erfaring, at de tilbyder at tage imod både lønnede og ulønnede praktikanter.

Af høringen fremgår det også, at otte af de 14 institutioner, har modtaget lønnede og/eller ulønnede praktikanter. To af institutionerne svarer, at årsagen til, de ikke har modtaget praktikanter er, at de er nystartede institutioner. En institution svarer, at den ikke har modtaget praktikanter fra Frederiksberg Kommune, da institutionen i stedet modtager praktikanter fra hele verden, som har kendskab til den pædagogik, der bliver praktiseret i institutionen, og en anden svarer, at der også bliver talt et andet sprog end dansk i institutionen, og at det kan være årsagen til, institutionen ikke har modtaget praktikanter.

Antal private institutioner	Antal institutioner, som har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret	Antal institutioner, som har rekrutteret medarbejdere gennem Jobcentret	Antal institutioner, som har modtaget praktikanter fra pædagoguddannelsen
14	10	11	8

På baggrund af høringen af de private daginstitutioner er det forvaltningens vurdering, at de private institutioner allerede på nuværende tidspunkt er bekendt med, og generelt også efterlever, de sociale klausuler og uddannelsesklausulen. Et ønske om at sikre, at dette også sker fremadrettet ved godkendelse af nye private leverandører, kan imødekommes ved at indskrive kravene i godkendelseskriterierne for private institutioner.

Forvaltningen har undersøgt, hvorvidt der er lovhjemmel til, at kommunen kan stille krav om, at private daginstitutioner skal efterleve arbejdsklausulen. Kommunen kan ikke stille krav til private institutioner om efterlevelse af arbejdsklausulen. Der vedlægges som bilag mail af 10. marts 2017 (bilag 1) med brev af 23. juni 2016 fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (bilag 2), der udtaler sig om dette forhold generelt.

Børneudvalget udsatte på mødet den 7. maj 2018 sagen med forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler for private og selvejende børneinstitutioner mv. Udvalget udsatte sagen med henblik på at få fremlagt dokumentation for, at der ikke er lovhjemmel til, kommunen kan stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Forslaget blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Sagen har sidenhen været behandlet i Børneudvalget den 23. januar 2017, i Magistraten den 6. februar 2017, i Børneudvalget den 30. oktober 2017, og senest i Magistraten den 27. november 2017.

Sagen drejer som om følgende forslag stillet af kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro:

"Nej til social dumpning i daginstitutionerne. Enhedslisten foreslår, at de sociale klausuler, der i dag gælder for byggeri- og tjenesteydelser på Frederiksberg, også skal gælde for private og selvejende pasningstilbud og daginstitutioner".

Kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro har tidligere præciseret, at beslutningsforslaget om sociale klausuler for private daginstitutioner retter sig mod de private institutioner som leverandører til kommunen, og ikke mod den private institution som indkøber og aftager af andres tjenesteydelser eller services. Enhedslisten ønsker, at private institutioner - som forudsætning for godkendelse - skal efterleve principper og standarder for arbejdstagerrettigheder såsom overenskomster på dagtilbudsområdet.

Magistraten tilbagesendte den 27. november 2017 forslaget med henblik på en høring af de private/selvejende daginstitutioner. Hvad angår de selvejende institutioner er det, som det også fremgår af tidligere sagsfremstilling af 27. november 2017, forvaltningens vurdering, at de selvejende institutioner allerede på nuværende tidspunkt efterlever klausulerne - de sociale klausuler, arbejdsklausulen og uddannelsesklausulen. Dette overholdes under ét gennem regulering i driftsoverenskomsterne og de gode samarbejdsrelationer mellem institutionerne og kommunen. Nærværende sag er derfor baseret på en høring af de private institutioner.

Som det også fremgår af sagsfremstillingen af 27. november 2017, er det Børne- og Socialministeriets vurdering, at der ikke er lovhjemmel til at kommunen kan stille krav om, at de private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Hvad angår de sociale klausuler, tager kommunens jobcenter kontakt til alle nyoprettede virksomheder for at gøre dem bekendt med mulighederne for at varetage sociale hensyn i relation til et rummeligt arbejdsmarked, herunder mulighederne for at gøre en indsats for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Jobcentret har ikke en oversigt over, hvor mange gange de forskellige private institutioner har henvendt sig til centret, men meldingen er, at institutionerne deltager i dialogmøder, de rekrutterer medarbejdere gennem Jobcentret, har ledige kontakthjælpsmodtagere i nytteindsats, hvor de løser praktiske og understøttende opgaver i institutionerne, og at nogle af dem er med i jobrotationsordningen, som indebærer, at Jobcentret sender ledige som vikarer i institutionerne, når institutionerne har medarbejdere på længerevarende kursus.

I den høring, forvaltningen har foretaget af de 14 private daginstitutioner, svarer ti institutioner, at de har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret, hvor de er blevet gjort bekendt med de muligheder, der er, for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. En af de 14 institutioner svarer, at institutionen ikke har været til et dialogmøde, men har været i kontakt med Jobcentret, og også har slået flere stillinger op gennem centret, og en anden leder er lige startet i institutionen, og er således endnu ikke bekendt med dialogmøderne.

11 af de 14 institutioner har modtaget medarbejdere, der har svært ved at komme på arbejdsmarkedet; enten ved at benytte jobrotationsordningen eller ved at have medarbejdere i virksomhedspraktik og i løntilskudsjob. En af de tre institutioner, som ikke har benyttet ordningen, er en forholdsvis ny privat institution. Institutionen skriver, at den fremadrettet gerne vil gøre brug af ordningen. Den anden instituion har en ny leder, som også gerne vil benytte sig af ordningen fremover, og den tredje institution, hvor der bliver talt et andet sprog end dansk, har ikke modtaget medarbejdere fra Jobcentret.

I forhold til uddannelsesklausulen, har de private institutioner mulighed for at tilbyde at stille praktikpladser til rådighed på samme vilkår som de kommunale og selvejende institutioner. Det er forvaltningens erfaring, at de tilbyder at tage imod både lønnede og ulønnede praktikanter.

Af høringen fremgår det også, at otte af de 14 institutioner, at de har modtaget lønnede og/eller ulønnede praktikanter. To af institutionerne svarer, at årsagen til, de ikke har modtaget praktikanter er, at de er nystartede institutioner. En institution svarer, at den ikke har modtaget praktikanter fra Frederiksberg Kommune, da institutionen i stedet modtager praktikanter fra hele verden, som har kendskab til den pædagogik, der bliver praktiseret i institutionen, og en anden svarer, at der også bliver talt et andet sprog end dansk i institutionen, og at det kan være årsagen til, institutionen ikke har modtaget praktikanter.

Antal private institutioner	Antal institutioner, som har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret	Antal institutioner, som har rekrutteret medarbejdere gennem Jobcentret	Antal institutioner, som har modtaget praktikanter fra pædagoguddannelsen
14	10	11	8

På baggrund af høringen af de private daginstitutioner er det forvaltningens vurdering, at de private institutioner allerede på nuværende tidspunkt er bekendt med, og generelt også efterlever, de sociale klausuler og uddannelsesklausulen. Et ønske om at sikre, at dette også sker fremadrettet ved godkendelse af nye private leverandører, kan imødekommes ved at indskrive kravene i godkendelseskriterierne for private institutioner.

Forvaltningen har undersøgt, hvorvidt der er lovhjemmel til, at kommunen kan stille krav om, at private daginstitutioner skal efterleve arbejdsklausulen. Kommunen kan ikke stille krav til private institutioner om efterlevelse af arbejdsklausulen. Der vedlægges som bilag brev af 23. juni 2016 fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, der udtaler sig om dette forhold generelt.

Sagsfremstilling 7. maj 2018

Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler for private og selvejende børneinstitutioner mv. blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Sagen har sidenhen været behandlet i Børneudvalget den 23. januar 2017, i Magistraten den 6. februar 2017, i Børneudvalget den 30. oktober 2017, og senest i Magistraten den 27. november 2017.

Sagen drejer som om følgende forslag stillet af Daniel Panduro:

"Nej til social dumpning i daginstitutionerne. Enhedslisten foreslår, at de sociale klausuler, der i dag gælder for byggeri- og tjenesteydelser på Frederiksberg, også skal gælde for private og selvejende pasningstilbud og daginstitutioner".

Daniel Panduro har tidligere præciseret, at beslutningsforslaget om sociale klausuler for private daginstitutioner retter sig mod de private institutioner som leverandører til kommunen, og ikke mod den private institution som indkøber og aftager af andres tjenesteydelser eller services. Enhedslisten ønsker, at private institutioner - som forudsætning for godkendelse - skal efterleve principper og standarder for arbejdstagerrettigheder såsom overenskomster på dagtilbudsområdet.

Magistraten tilbagesendte den 27. november 2017 forslaget med henblik på en høring af de private/selvejende daginstitutioner. Hvad angår de selvejende institutioner er det, som det også fremgår af tidligere sagsfremstilling af 27. november 2017, forvaltningens vurdering, at de selvejende institutioner allerede på nuværende tidspunkt efterlever klausulerne - de sociale klausuler, arbejdsklausulen og uddannelsesklausulen. Dette overholdes under ét gennem regulering i driftsoverenskomsterne og de gode samarbejdsrelationer mellem institutionerne og kommunen. Nærværende sag er derfor baseret på en høring af de private institutioner.

Som det også fremgår af sagsfremstillingen af 27. november 2017, er det Børne- og Socialministeriets vurdering, at der ikke er lovhjemmel til at kommunen kan stille krav om, at de private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Hvad angår de sociale klausuler, tager kommunens jobcenter kontakt til alle nyoprettede virksomheder for at gøre dem bekendt med mulighederne for at varetage sociale hensyn i relation til et rummeligt arbejdsmarked, herunder mulighederne for at gøre en indsats for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Jobcentret har ikke en oversigt over, hvor mange gange de forskellige private institutioner har henvendt sig til centret, men meldingen er, at institutionerne deltager i dialogmøder, de rekrutterer medarbejdere gennem Jobcentret, har ledige kontakthjælpsmodtagere i nytteindsats, hvor de løser praktiske og understøttende opgaver i institutionerne, og at nogle af dem er med i jobrotationsordningen, som indebærer, at Jobcentret sender ledige som vikarer i institutionerne, når institutionerne har medarbejdere på længerevarende kursus.

I den høring, forvaltningen har foretaget af de 14 private daginstitutioner, svarer ni af de 11 institutioner, at de har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret, hvor de er blevet gjort

bekendt med de muligheder, der er, for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. En af de 11 institutioner svarer, at institutionen ikke har været til et dialogmøde, men har været i kontakt med Jobcentret, og også har slået flere stillinger op gennem centret.

10 af de 11 institutioner skriver, at de har modtaget medarbejdere, der har svært ved at komme på arbejdsmarkedet, benyttet jobrotationsordningen, har haft medarbejdere i virksomhedspraktik og i løntilskudsjob. Den institution, som ikke har benyttet en af ordningen, er en forholdsvis ny privat institution, som fremadrettet gerne vil gøre brug af ordningen, og som også har ønsket at tage imod en virksomhedspraktikant, med at vedkommende fik en plads et andet sted.

I forhold til uddannelsesklausulen, har de private institutioner mulighed for at tilbyde at stille praktikpladser til rådighed på samme vilkår som de kommunale og selvejende institutioner. Det er forvaltningens erfaring, at de tilbyder at tage imod både lønnede og ulønnede praktikanter.

Af høringen fremgår det også, at syv af de 11 institutioner, at de har modtaget lønnede og/eller ulønnede praktikanter. To af institutionerne svarer, at årsagen til, de ikke har modtaget praktikanter er, at de er nystartede institutioner. En institution svarer, at den ikke har modtaget praktikanter fra Frederiksberg Kommune, da institutionen i stedet modtager praktikanter fra hele verden, som har kendskab til den pædagogik, der bliver praktiseret i institutionen.

Antal institutioner, der har givet en tilbagemelding på høringen	Antal institutioner, som har modtaget praktikanter fra pædagoguddannelsen	Antal institutioner, som har deltaget i et dialogmøde med Jobcentret	Antal institutioner, som har rekrutteret medarbejdere gennem Jobcentret
11	7	9	10

På baggrund af høringen af de private daginstitutioner er det forvaltningens vurdering, at de private institutioner allerede på nuværende tidspunkt er bekendt med, og generelt også efterlever, de sociale klausuler og uddannelsesklausulen. En ønske om at sikre, at dette også sker fremadrettet ved godkendelse af nye private leverandører kan imødekommes ved at indskrive kravene i godkendelseskriterierne for private institutioner.

Sagsfremstilling 27. november 2017

Magistraten tilbagesendte den 6. februar 2017 forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler. Forslaget er følgende:

"Nej til social dumpning i daginstitutionerne. Enhedslisten foreslår, at de sociale klausuler, der i dag gælder for byggeri- og tjenesteydelser på Frederiksberg, også skal gælde for private og selvejende pasningstilbud og daginstitutioner".

Daniel Panduro har præciseret, at beslutningsforslaget om sociale klausuler for private daginstitutioner retter sig mod de private institutioner som leverandører til kommunen, og ikke mod den private institution som indkøber og aftager af andres tjenesteydelser eller services. Enhedslisten ønsker, at private institutioner - som forudsætning for godkendelse - skal efterleve principper og standarder for arbejdstagerrettigheder såsom overenskomster på dagtilbudsområdet.

De sociale klausuler, som kommunen anvender i kontrakter om byggeri- og tjenesteydelser dækker over tre typer klausuler: 1) arbejdsklausuler, 2) uddannelsesklausuler og 3) en såkaldt "social klausul".

Arbejdsklausulen anvendes i alle kontrakter og indeholder krav om, at de ansatte, som er beskæftiget med opfyldelse af kontrakten med kommunen, skal have løn- og ansættelsesforhold, som ikke er mindre gunstige end de løn- og ansættelsesvilkår, der er gældende for den pågældende branche på den egn, hvor arbejdet udføres.

Uddannelsesklausulen anvendes i kontrakter, hvis varighed er mindst 6 måneder, og som har en værdi på mindst 10 mio. kr. eksklusiv moms eller en lønsum på mindst 4 mio. kr. Klausulen indebærer, at leverandøren skal være med til at sikre at praktik-/lærlingepladser til personer er under uddannelse. Uddannelsesklausulen er sagens natur primært aktuel inden for brancher, hvor praktikophold og/eller lærlingetid er en del af uddannelsesforløbet, og klausulen er omfattet et følg-eller-forklar-princip, sådan at klausulen kan fravælges, hvis der redegøres for fravalget. Beslutningen træffes i givet fald af Magistraten.

Den såkaldte sociale klausul handler om, at kommunen gerne vil sikre, at kommunens leverandører er bekendt med mulighederne for at varetage sociale hensyn i relation til et rummeligt arbejdsmarked, herunder mulighederne for at gøre en indsats for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Gennem klausulen kan skabes en kontakt mellem Jobcenteret og leverandøren, men indeholder ikke anden forpligtelse for leverandøren end at skulle deltage i et dialogmøde om de muligheder, erfaringer og værktøjer, som kommunen stiller til rådighed for det private erhvervsliv i forbindelse med rekruttering af arbejdskraft, hjælp til fastholdelse af medarbejdere samt varetagelse af øvrige sociale hensyn.

De selvejende dagtilbud

Det vil være naturligt at betragte de selvejende daginstitutioner som leverandør til kommunen, da de er med til at løse den kommunale opgave med børnepasning, og indgår som en del af kommunens forsyningsforpligtelse. Kommunen har fuld anvisningsret til pladserne i institutionerne. De selvejende daginstitutioner adskiller sig dog fra andre – ”traditionelle” – leverandører ved, at samarbejdsformen er særligt lovreguleret, hvilket blandt andet manifesteres ved, at der ikke foreligger en kontrakt mellem parterne, men en driftsoverenskomst.

De driftsoverenskomster, som kommunen har indgået med bestyrelserne for institutionerne indeholder ikke de ovennævnte klausuler, men har dog en regulering, der i store træk svarer hertil.

Således fremgår det af driftsoverenskomsterne, at "Løn og andre ansættelsesvilkår for institutionens personale fastsættes efter de bestemmelser, som KL og de for institutionens personale forhandlingsberettigede personaleorganisationer har aftalt". Kommunen aflønner eget personale i de kommunale dagtilbud på samme grundlag, hvorfor hensynet bag kommunens arbejdsklausul anses for behørigt varetaget. De selvejendes budgetter, herunder lønbudgetter og overhead, fastsættes på samme måde som for de kommunale institutioner, og der har endvidere pågået samarbejde med de selvejende om løndannelsen for medarbejdergrupperne, hvilket understreger, at medarbejderne i realiteten har samme vilkår.

Af driftsoverenskomsterne fremgår ligeledes, at "Institutionen skal samarbejde med kommunen og deltage i løsning af de uddannelses- og arbejdsmarkedsmæssige forpligtigelser og tiltag på daginstitutionsområdet". Dagtilbudsafdelingen har i den forbindelse et godt og konstruktivt samarbejde med de selvejende dagtilbud, og derigennem sikres, at de selvejende både er med til at løfte opgaven med at sikre praktikpladser til pædagogstuderende, jf. uddannelsesklausulen, og sikre rummelige arbejdspladser, herunder bl.a. ved at modtage personer i jobtræning, virksomhedspraktik og anden aktivering.

Da de selvejende set under ét må anses at efterleve klausulerne i praksis via den nuværende regulering i driftsoverenskomsterne og de gode samarbejdsrelationer, indstilles det, at beslutningsforslaget forkastes for så vidt angår de selvejende dagtilbud. En formel indføjelser af klausulerne i driftsoverenskomsterne vurderes i sammenhæng hermed at ville kræve uforholdsmæssigt store ressourcer, da der ville skulle ske en individuel forhandling af den enkelte driftsoverenskomst, som vil belaste den enkelte institution og deres bestyrelse uforholdsmæssigt meget i forhold til den reelle effekt af ændringen.

De private dagtilbud

Kommunens relation til de private dagtilbud er væsentlig anderledes end relationen til de selvejende, da kommunens primære rolle er at være lokal godkendelsesmyndighed, og her er kommunen forpligtet til at godkende etableringen af enhver institution, der måtte opfylde kommunens godkendelseskriterier.

Kommunen har ikke et løbende eller dagligt samarbejde med de private dagtilbud i kommunen, og disse kan reelt ikke siges at være leverandør til kommunen, da kommunen ikke har anvisningsret til pladserne i de private institutioner, og da der ikke foreligger en aftalerektion mellem institutionerne og kommunen.

Pladserne indgår ikke i kommunes forsyningsforpligtelse.

De private institutioner må således ses som et selvstændigt, privat, alternativ til det kommunale pasningstilbud.

Pladserne i de private institutioner er samtidig ikke specielt henvendt til børn, der er bosiddende i Frederiksberg Kommune, idet den private institution frit kan optage børn, uanset bopæl. I det omfang børn fra Frederiksberg benytter de private institutioner, udløses dog en forpligtelse for Frederiksberg Kommune til at yde tilskud til institutionen, og det kan oplyses, at størstedelen af børnene i de private institutioner på Frederiksberg er fra Frederiksberg.

Den anderledes relation betyder, at kommunen ikke har helt det samme grundlag for at stille krav om, at de private institutioner efterlever klausulerne, som over for de selvejende institutioner. Der foreligger ikke en driftsoverenskomst eller et rent privatretligt aftaledokument mellem parterne, som klausulerne kan indskrives i.

Forvaltningen har erfaret, at andre kommuner stiller krav om, at ansøgere, der ønsker at blive godkendt som privat daginstitution, skal overholde de sociale klausuler. Det er netop spørgsmålet om, hvorvidt vejledningen til dagtilbudsloven giver hjemmel til at stille krav om, at de private institutioner skal efterleve de sociale klausuler, forvaltningen har søgt ministeriets vurdering af. Med henblik på at afdække lovhjemlen til at påkræve overholdelse af klausuler for private institutioner har forvaltningen, og herunder Juridisk Afdeling, været i kontakt med Børne- og Socialministeriet for at få be- eller afkræftet, om der er hjemmel i dagtilbudsloven til at stille krav om, at de private institutioner skal efterleve klausulerne. Juridisk Afdeling har endvidere været i kontakt med advokatfirmaet DLA Piper (tidligere LETT).

Børne- og Socialministeriet har på sin side søgt en afklaring hos flere myndigheder, nærmere Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet samt hos Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af, hvordan de respektive myndigheder tolker loven. Tilbage meldingen fra Børne- og Socialministeriet er, at kommunerne kan stille krav om sociale klausuler ved godkendelse af privatinstitutioner, men at det ikke er lovligt at stille krav om overholdelsen af arbejdsklausuler i forbindelse med godkendelsen, da det forudsætter, at der leveres en tjenesteydelse til det offentlige, og at der indgås en kontrakt. Ved en godkendelse af en privat institution efter dagtilbudsloven, bliver der ikke indgået en kontrakt mellem myndigheden og den private institution. DLA Piper lægger sig op ad denne

fortolkning af loven og er enig i, at der ikke kan stilles krav om at private institutioner skal overholde arbejdsklausuler.

Hvad angår uddannelsesklausulen må det antages, at det er lovligt at stille krav om overholdelsen af denne klausul, idet det fremgår af vejledningen til dagtilbudsloven, at "Kommunalbestyrelsens krav til privatinstitutioner skal være saglige og konkrete og skal ligeledes opfyldes af kommunens egne daginstitutioner. Kravene kan eksempelvis vedrøre normering, fysiske rammer, krav til den uddannelsesmæssige baggrund for det udførende personale, krav om, at privatinstitutionen skal modtage studerende/stille praktikpladser til rådighed med videre. Endvidere kan der eksempelvis stilles krav om mål for brugertilfredshed".

Det må herefter konkluderes, at kommunen ikke kan stille krav om, at de private institutioner skal overholde arbejdsklausulerne, men kommunen har hjemmel til at kræve, at de efterlever uddannelsesklausulerne og sociale klausuler.

Det foreslås derfor, at der stilles krav om overholdelse af sociale- og uddannelsesklausuler i godkendelseskriterierne ved godkendelser af private institutioner og at der endvidere sker en harmonisering af disse klausuler på alle områder således, at der er en ensartet praksis når kommunen stiller krav om overholdelse af social- og uddannelsesklausuler.

Kommunens opgave som godkendelsesmyndighed over for de private dagtilbud er fastsat i dagtilbudsloven § 20, og uddybes i dagtilbudsvejledningens punkt 104-113. Heraf fremgår bl.a., at tilsynsforpligtelsen omfatter både det indholdsmæssige i dagtilbuddene, samt på hvilken måde opgaverne udføres i dagtilbuddene, og det understreges som centralt, at kommunen via tilsynet skal sikre, at dagtilbuddene leverer en ydelse, der er i overensstemmelse med lovgivningen og det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har fastlagt.

For så vidt angår privatinstitutioner, fremgår det udtrykkeligt, at tilsynsforpligtelsen ikke omfatter privatinstitutionens økonomi og rentabilitet, men at kommunen dog skal standse sit tilskud, hvis det konstateres, at institutionen anvender kommunale tilskud til ulovlige formål. I sammenhæng hermed fremgår desuden, at kommunen ved tilsynet blandt andet skal have indsigt i personalenormering, personalekvalifikationer, pædagogisk læreplan, sprogvurdering med videre.

Kernen i godkendelseskompetencen er derfor helt naturligt at sikre, at de børnefaglige hensyn bliver imødekommet, uanset pasningsordningens nærmere karakter, og kommunens nuværende godkendelseskriterier er netop udarbejdet med fokus på at sikre grundlaget for trivsel og udvikling for børnene i de private institutioner.

Kommunens muligheder for at føre kontrol med klausulernes overholdelse vil være begrænset af, at kommunen ikke fører tilsyn med privatinstitutionernes økonomi, men kommunen vil kunne reagere på konkrete henvendelser – og i forbindelse hermed eventuelt fratage virksomheden godkendelsen til at drive institutionen. Det skal understreges, at afgørelsen om, hvorvidt en institution skal fratages godkendelsen til at drive institutionen på baggrund af manglende overholdelse af klausulerne, skal foretages på baggrund af en konkret

individuel vurdering. I forbindelse med denne vurdering skal kommunen overholde forvaltningsretlige principper om saglighed, lighed og proportionalitet mv.

Af kommunens godkendelseskriterier - som alle de private institutioner er godkendt på baggrund af - fremgår det, at de private institutioner er forpligtet til at overholde de til enhver tid gældende politiske beslutninger og kommunens politikker på området.

Man kan forsøge at få de allerede godkendte institutioner til at underskrive en erklæring om, at de vil overholde social- og uddannelsesklausulerne. Problemet opstår, hvis institutionen tilkendegiver, at de ikke ønsker at underskrive en sådan erklæring, og spørgsmålet er herefter, om kommunen på den baggrund kan tilbagekalde godkendelsen af den private institution.

Godkendelsen af den private institution er en begunstigende forvaltningsakt, og spørgsmålet om, hvorvidt en godkendelse kan tilbagekaldes, bliver reguleret af dagtilbudslovens § 20, stk. 3.

Dagtilbudslovens § 20, stk. 3 fastslår, at; "Kommunalbestyrelsen kan tilbagekalde godkendelsen af en privatinstitution, hvis institutionen ikke opfylder de kriterier, som institutionen blev godkendt på baggrund af."

Hvorvidt der kan ske tilbagekaldelse af en godkendelse af en privatinstitution, må derfor løses ved en fortolkning af dagtilbudslovens § 20, stk. 3.

Det må konstateres, at dagtilbudslovens regler om tilbagekaldelse af godkendelsen er forholdsvist klare, og der kan således sandsynligvis kun ske tilbagekaldelse, hvis institutionen ikke længere opfylder de kriterier, som institutionen oprindeligt blev godkendt på baggrund af.

Der er i Frederiksberg Kommunes godkendelseskriterierne fastslået, at de private institutioner til enhver tid skal leve op til de til enhver tid vedtagne politiske beslutninger på dagpasningsområdet. Dette kan dog ikke tillægges afgørende vægt, da godkendelseskriterierne på dette punkt synes i modstrid med ordlyden i § 20, stk. 3, og endvidere synes at være et vidtgående krav at stille overfor de private institutioner.

På baggrund af den klare lovbestemmelse i dagtilbudslovens § 20, stk. 3 er det umiddelbart forvaltningens vurdering, at kommunen ikke kan tilbagekalde godkendelsen af en privat institution, hvis denne ikke vil efterleve nye kriterier i form af social- og uddannelsesklausuler.

Børne – og Socialministeriet har telefonisk bekræftet, at det er ministeriets umiddelbare vurdering, at en kommune ikke kan tilbagekalde godkendelsen af en privat institution på baggrund af manglende efterlevelse af kriterier, som institutionen ikke blev godkendt på baggrund af.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at beslutningsforslaget om at private dagtilbud skal efterleve sociale klausuler og uddannelsesklausuler medtages i kommunens

godkendelseskriterier for private dagtilbud og gælder for fremtidige godkendelser af private dagtilbud.

Tidligere sagsfremstilling:

Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om sociale klausuler blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Forslaget er følgende:

"Nej til social dumpning i daginstitutionerne. Enhedslisten foreslår, at de sociale klausuler, der i dag gælder for byggeri- og tjenesteydelser på Frederiksberg, også skal gælde for private og selvejende pasningstilbud og daginstitutioner".

Daniel Panduro har præciseret, at beslutningsforslaget om sociale klausuler for private daginstitutioner retter sig mod de private institutioner som leverandører til kommunen, og ikke mod den private institution som indkøber og aftager af andres tjenesteydelser eller services. Enhedslisten ønsker, at private institutioner - som forudsætning for godkendelse - skal efterleve principper og standarder for arbejdstagerrettigheder såsom overenskomster på dagtilbudsområdet.

De sociale klausuler, som kommunen anvender i kontrakter om byggeri- og tjenesteydelser dækker over tre typer klausuler: 1) arbejdsklausuler, 2) uddannelsesklausuler og 3) en såkaldt "social klausul".

Arbejdsklausulen anvendes i alle kontrakter og indeholder krav om, at de ansatte, som er beskæftiget med opfyldelse af kontrakten med kommunen, skal have løn- og ansættelsesforhold, som ikke er mindre gunstige end de løn- og ansættelsesvilkår, der er gældende for den pågældende branche på den egn, hvor arbejdet udføres.

Uddannelsesklausulen anvendes i kontrakter, hvis varighed er mindst 6 måneder, og som har en værdi på mindst 10 mio. kr. eksklusiv moms eller en lønsum på mindst 4 mio. kr., Klausulen indebærer, at leverandøren skal være med til at sikre at praktik-/lærlingepladser til personer er under uddannelse. Uddannelsesklausulen er sagens natur primært aktuel inden for brancher, hvor praktikophold og/eller lærlingetid er en del af uddannelsesforløbet, og klausulen er omfattet et følg-eller-forklar-princip, sådan at klausulen kan fravælges, hvis der redegøres for fravalget. Beslutningen træffes i givet fald af Magistraten.

Den såkaldte sociale klausul handler om, at kommunen gerne vil sikre, at kommunens leverandører er bekendt med mulighederne for at varetage sociale hensyn i relation til et rummeligt arbejdsmarked, herunder mulighederne for at gøre en indsats for at hjælpe personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Gennem klausulen kan skabes en kontakt mellem Jobcenteret og leverandøren, men indeholder ikke anden forpligtelse for leverandøren end at skulle deltage i et dialogmøde om de muligheder, erfaringer og værktøjer, som kommunen stiller til rådighed for det private erhvervsliv i forbindelse med

rekruttering af arbejdskraft, hjælp til fastholdelse af medarbejdere samt varetagelse af øvrige sociale hensyn.

De selvejende dagtilbud

Det vil være naturligt at betragte de selvejende daginstitutioner som leverandør til kommunen, da de er med til at løse den kommunale opgave med børnepasning, og indgår som en del af kommunens forsyningsforpligtelse. Kommunen har fuld anvisningsret til pladserne i institutionerne. De selvejende daginstitutioner adskiller sig dog fra andre – ”traditionelle” – leverandører ved, at samarbejdsformen er særligt lovreguleret, hvilket blandt andet manifesteres ved, at der ikke foreligger en kontrakt mellem parterne, men en driftsoverenskomst.

De driftsoverenskomster, som kommunen har indgået med bestyrelserne for institutionerne indeholder ikke de ovennævnte klausuler, men har dog en regulering, der i store træk svarer hertil.

Således fremgår det af driftsoverenskomsterne, at "Løn og andre ansættelsesvilkår for institutionens personale fastsættes efter de bestemmelser, som KL og de for institutionens personale forhandlingsberettigede personaleorganisationer har aftalt". Kommunen aflønner eget personale i de kommunale dagtilbud på samme grundlag, hvorfor hensynet bag kommunens arbejdsklausul anses for behørigt varetaget. De selvejendes budgetter, herunder lønbudgetter og overhead, fastsættes på samme måde som for de kommunale institutioner, og der har endvidere pågået samarbejde med de selvejende om løndannelsen for medarbejdergrupperne, hvilket understreger, at medarbejderne i realiteten har samme vilkår.

Af driftsoverenskomsterne fremgår ligeledes, at "Institutionen skal samarbejde med kommunen og deltage i løsning af de uddannelses- og arbejdsmarkedsmæssige forpligtigelser og tiltag på daginstitutionsområdet". Dagtilbudsafdelingen har i den forbindelse et godt og konstruktivt samarbejde med de selvejende dagtilbud, og derigennem sikres, at de selvejende både er med til at løfte opgaven med at sikre praktikpladser til pædagogstuderende, jf. uddannelsesklausulen, og sikre rummelige arbejdspladser, herunder bl.a. ved at modtage personer i jobtræning, virksomhedspraktik og anden aktivering.

Da de selvejende set under ét må anses at efterleve klausulerne i praksis via den nuværende regulering i driftsoverenskomsterne og de gode samarbejdsrelationer, indstilles det, at beslutningsforslaget forkastes for så vidt angår de selvejende dagtilbud. En indføjelse af klausulerne i driftsoverenskomsterne vurderes i sammenhæng hermed endvidere at ville kræve uforholdsmæssigt store ressourcer, da der ville skulle ske en individuel forhandling af den enkelte driftsoverenskomst, hvilket i givet fald ville belaste de enkelte institutioner og deres bestyrelse.

De private dagtilbud

Kommunens relation til de private dagtilbud er væsentlig anderledes end relationen til de selvejende, da kommunens primære rolle er at være lokal godkendelsesmyndighed, og her er kommunen forpligtet til at godkende etableringen af enhver institution, der måtte opfylde kommunens godkendelseskriterier. Kommunen har ikke et løbende eller dagligt samarbejde med de private dagtilbud i kommunen, og disse kan reelt ikke siges at være leverandør til kommunen, da kommunen ikke har anvisningsret til pladserne i de private institutioner, og da der ikke foreligger en aftalerelation mellem institutionerne og kommunen. Pladserne indgår ikke i kommunes forsyningsforpligtelse.

De private institutioner må således ses som et selvstændigt, privat, alternativ til det kommunale pasningstilbud.

Pladserne i de private institutioner er samtidig ikke specielt henvendt til børn fra Frederiksberg, idet den private institution frit kan optage børn, uanset bopæl. I det omfang børn fra Frederiksberg benytter de private institutioner, udløses en forpligtelse for Frederiksberg Kommune til at yde tilskud til institutionen. Det kan oplyses, at størstedelen af børnene i de private institutioner på Frederiksberg er fra Frederiksberg.

Den anderledes relation betyder, at kommunen ikke har samme grundlag for at stille krav (anvende klausuler) over for de private institutioner, som over for de selvejende institutioner. Der foreligger ikke en driftsoverenskomst eller et rent privatretligt aftaledokument mellem parterne, som klausulerne kan indskrives i.

Det vurderes som sådan at være lovligt for kommunen at indarbejde krav i godkendelseskriterierne for de private institutioner, der – eventuelt i en særligt tilpasset udgave – modsvarer de sociale klausuler i kommunens leverandøraftaler, men det vil under alle omstændigheder være relevant, at kommunen forud for en eventuel beslutning herom forholder sig til, hvilke hensyn kommunen bør og vil varetage i sin rolle primært som godkendelsesmyndighed og sekundært tilskudsyder.

Kommunens opgave som godkendelsesmyndighed i forhold til de private dagtilbud er fastsat i dagtilbudsloven § 20, som uddybes i dagtilbudsvejledningens punkt 104-113 om kommunens tilsynsforpligtelse. Heraf fremgår bl.a., at tilsynsforpligtelsen omfatter både det indholdsmæssige i dagtilbuddene, samt på hvilken måde opgaverne udføres i dagtilbuddene, og det understreges som centralt, at kommunen via tilsynet skal sikre, at dagtilbuddene leverer en ydelse, der er i overensstemmelse med lovgivningen og det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har fastlagt.

For så vidt angår privatinstitutioner, fremgår det udtrykkeligt, at tilsynsforpligtelsen ikke omfatter privatinstitutionens økonomi og rentabilitet, men at kommunen dog skal standse sit tilskud, hvis det konstateres, at institutionen anvender kommunale tilskud til ulovlige formål. I sammenhæng hermed fremgår desuden, at kommune ved tilsynet bl.a. skal have indsigt i personalenormering, personalekvalifikationer, pædagogisk læreplan, sprogvurdering med videre.

Forvaltningen anser med udgangspunkt heri, at kernen i godkendelseskompetencen helt naturligt er at sikre, at de børnefaglige hensyn bliver imødekommet, uanset pasningsordningens nærmere karakter. Kommunens nuværende godkendelseskriterier er således netop udarbejdet med fokus på at sikre grundlaget for trivsel og udvikling for børnene i de private institutioner.

Godkendelseskriterierne indeholder i dag ikke regulering, der stiller krav om medarbejderrettigheder i relation til løn- og ansættelsesvilkår, uddannelsesmuligheder, rummelighed eller varetagelsen af øvrige sociale hensyn, og det bemærkes, at medarbejderrettigheder ikke er reguleret af dagtilbudsloven, og at det som udgangspunkt ikke i øvrigt kan anses for en kommunal opgave at regulere medarbejdernes arbejdsvilkår.

Herudfra anser forvaltningen det ikke at være ikke i tråd med hidtidig praksis, hvis der i godkendelseskriterierne skulle indarbejdes krav til de private institutioner svarende til de sociale klausuler fra leverandøraftalerne.

I sin rolle som tilskudsyder i forhold til Frederiksbergbørn, der benytter private dagtilbud, kan kommunen for så vidt godt have en principiel holdning om, at tilskud alene skal ydes til socialt ansvarlige virksomheder, der behandler sine medarbejdere godt. Tilskuddet følger imidlertid barnet, og kommunen kan som udgangspunkt ikke modsætte sig, hvis forældrene måtte foretrække et bestemt privat pasningstilbud, der eventuelt måtte have en anden medarbejderpolitik og/eller holdning til varetagelse af sociale hensyn, end hvad Frederiksberg Kommune måtte ønske.

I forhold til Frederiksbergbørn, der benytter private dagtilbud på Frederiksberg, vil kommunen både være godkendelsesmyndighed og tilskudsyder, men det vil netop være i kraft af rollen som godkendelsesmyndighed, at kommunen vil kunne stille krav til privatinstitutionen, idet tilskudsforpligtelsen er ubetinget og ikke indebærer beføjelser for kommunen.

Da sådanne krav, som beskrevet, vil indebære et brud med hidtidig praksis og betyde, at kommunen som godkendelsesmyndighed påtager sig beføjelser og ansvar for den private institutions driftsansliggende, som ikke omhandler børnenes trivsel og udvikling, indstilles det også i forhold til de private institutioner, at beslutningsforslaget forkastes.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 4. juni 2018, pkt. 82:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. den nuværende praksis, hvor de allerede godkendte private daginstitutioner frivilligt efterlever de sociale klausuler og uddannelsesklausulen, opretholdes
2. beslutningsforslaget vedtages ved, at det skrives ind i godkendelseskriterierne for fremtidige private leverandører af dagtilbud i Frederiksberg Kommune, at de skal efterleve de sociale klausuler og uddannelsesklausulen
3. beslutningsforslaget om at private dagtilbud skal efterleve arbejdsklausulen forkastes, da der ikke er lovhjemmel hertil
4. beslutningsforslaget forkastes for så vidt angår de selvejende dagtilbud, idet dagtilbuddene i praksis allerede efterlever klausulerne via eksisterende driftsoverenskomster
5. udvalget tager til efterretning, at det af den fremlagte dokumentation fremgår, der ikke er lovhjemmel til at stille krav om, at private institutioner skal efterleve arbejdsklausulen.

Børneudvalget_2018-21, 4. juni 2018, pkt. 82:

Udsat

[Bilag 1 - Børneudvalgssag om sociale klausuler](#)

[Bilag 2 - Brev om arbejdsklausuler vedhæftet mail fra ministeriet](#)

[Bilag 2 - Børneudvalgssag om sociale klausuler](#)

[Pkt. 90 Implementering af ny dagtilbudslov](#)

Resume

Med afsæt i aftalen om aftalen "Stærke dagtilbud - alle børn skal med i fællesskabet", som er indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, har Folketinget har den 24. maj 2018 vedtaget en ny dagtilbudslov. Loven trådte i kraft den 1. juli 2018 med undtagelse af enkelte bestemmelser (mulighed for kombinationstilbud), der trådte i kraft henholdsvis 1. juni 2018, og enkelte bestemmelser (mulighed for deltidsplads ved barsel), som træder i kraft 1. januar 2019. Børneudvalget skal med denne sag tage orienteringen om implementeringen af loven til efterretning. Endvidere skal udvalget tage stilling til de justerede regler for anvisning af plads i dagtilbud, der følger direkte af bestemmelserne i dagtilbudsloven

Beslutning

Børneudvalget

1. tog orienteringen om implementeringen af den nye dagtilbudslov til efterretning
2. godkendte at anvisningsreglerne justeres i overensstemmelse med bestemmelsen om kombinationstilbud i den nye dagtilbudslov med virkning pr. 1. juli 2018, således at det af pladsanvisningsreglerne fremgår at:
 1. Den konkrete fleksible pasningsordning skal godkendes af kommunen
 2. Når kommunen har modtaget forældrenes ansøgning, vil den, forud for godkendelsen, aftale et besøg, hvor forældre og børnepasseren skal være tilstede
 3. Kommunen er forpligtet til at indhente straffe- og børneattest på børnepasseren
 4. Kommunen fører tilsyn med ordningen
 5. Børnepasseren skal være minimum 18 år
 6. Forældrene er arbejdsgiver for børnepasseren
 7. Børnepasseren skal kunne dokumentere tilstrækkelige danskkundskaber til at kunne understøtte barnets dansksproglige udvikling
 8. Godkendelse til fleksibel pasning kan tilbagekaldes hvis det gennem det løbende tilsyn konstateres, at ordningen ikke praktiseres i overensstemmelse med den indgåede pasningsaftale

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. orienteringen om implementeringen af den nye dagtilbudslov tages til efterretning
2. at anvisningsreglerne justeres i overensstemmelse med bestemmelsen om kombinationstilbud i den nye dagtilbudslov med virkning pr. 1. juli 2018, således at det af pladsanvisningsreglerne fremgår at:
 - Den konkrete fleksible pasningsordning skal godkendes af kommunen
 - Når kommunen har modtaget forældrenes ansøgning, vil den, forud for godkendelsen, aftale et besøg, hvor forældre og børnepasseren skal være tilstede
 - Kommunen er forpligtet til at indhente straffe- og børneattest på børnepasseren
 - Kommunen fører tilsyn med ordningen
 - Børnepasseren skal være minimum 18 år
 - Forældrene er arbejdsgiver for børnepasseren
 - Børnepasseren skal kunne dokumentere tilstrækkelige danskkundskaber til at kunne understøtte barnets dansksproglige udvikling
 - Godkendelse til fleksibel pasning kan tilbagekaldes hvis det gennem det løbende tilsyn konstateres, at ordningen ikke praktiseres i overensstemmelse med den indgåede pasningsaftale

Sagsfremstilling

Med afsæt i aftalen om aftalen "Stærke dagtilbud - alle børn skal med i fællesskabet", som er indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, har Folketinget den 24. maj 2018 vedtaget forslag til en ny dagtilbudslov. Loven trådte i kraft den 1. juli 2018 med undtagelse af enkelte bestemmelser, som trådte i kraft 1. juni 2018, og en som træder i kraft 1. januar 2019.

Overordnet set handler den nye lov om faglig kvalitet i de enkelte dagtilbud, og om øget fleksibilitet for forældre ved valg af dagtilbud. Muligheden for at udøve høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse handler blandt andet om læring, udvikling, dannelse og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv. Den øgede fleksibilitet for forældre, der søger en dagtilbudsplads omhandler forældrenes mulighed for at vælge et kombinationstilbud, og forældrenes ret til at benytte barnets institution på deltid - konkret gives der mulighed for at anvende institutionstilbud 30 timer om ugen, i forbindelse med barselsorlov. Kombinationstilbuddet blev indført den 1. juli 2018, og retten til en deltidsplads bliver implementeret pr. 1. januar 2019.

Øget kvalitet i dagtilbuddene

Med den nye dagtilbudslov er det blevet fastsat et fælles værdigrundlag, som alle landets dagtilbud skal arbejde ud fra. Værdigrundlaget danner sammen med en styrket pædagogisk læreplan rammen for det pædagogiske arbejde. Den konkrete pædagogiske læreplan skal udformes i de enkelte dagtilbud, så der kan blive taget hensyn til de lokale forhold; børne- og forældregruppe, personale og fysiske forhold. På den måde skal læreplanen sikre en fælles retning for alle dagtilbud samtidig med, at den skal afspejle de lokale forhold. Den pædagogiske læreplan skal være et arbejdsredskab for det pædagogiske personale og styrke det daglige pædagogiske arbejde.

Den nye ramme for den styrkede pædagogiske læreplan bygger videre på de seks læreplanstemaer fra 2004, som med den nye lov har fået ændret overskrifterne til:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Kultur, æstetik og fællesskab
6. Natur, udeliv og science

Som noget nyt skal læreplanen fokusere på to pædagogiske læringsmål for hvert af de seks læreplanstemaer. De i alt 12 pædagogiske læringsmål er fastsat nationalt. Læreplanstemaerne

skal ikke ses som adskilte, men som en del af et samlet pædagogisk læringsmiljø. Personalet i alle dagtilbud skal derfor forholde sig aktivt til det pædagogiske læringsmiljø, og sikre, at der foregår et samspil mellem de mange elementer, der er i et pædagogisk læringsmiljø; fordeling af børn, personalets uddannelse og kompetencer, børnegruppens størrelse, fysiske rammer, digitale redskaber, samspillet mellem børnene og mellem børnene og det pædagogiske personale, hverdagens rytme og mange andre forhold. Alle disse forhold i det pædagogiske læringsmiljø har betydning for dagtilbuddenes kvalitet, og børnenes muligheder for at trives, lege, lære og udvikle sig. Det pædagogiske læringsmiljø er også rammen for vokseninitierede aktiviteter, og det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, og ikke alene på udvalgte tidspunkter af dagen, som for eksempel i spisesituationen.

Det er lederne af dagtilbuddene, der er ansvarlige for at beskrive det pædagogiske læringsmiljø i den pædagogiske læreplan, som danner rammen for det pædagogiske arbejde. Det er også lederen, der er ansvarlig for at etablere læringsmiljøet, der, som beskrevet, skal være hele dagen, og som skal være rammen for de pædagogiske aktiviteter. Dagtilbudslederne har desuden ansvaret for at evaluere det pædagogiske læringsmiljø med henblik på at udvikle og kvalificere det yderligere. Dagtilbudslederne har desuden ansvar for at evaluere arbejdet med de pædagogiske læreplaner hvert andet år. Disse evalueringer skal offentliggøres.

På landsplan er der med den nye dagtilbudslov således fastsat nogle tiltag med det formål at styrke kvaliteten i alle landets dagtilbud. Lokalt - i Frederiksberg Kommune - har alle kommunale og selvejende dagtilbud siden 2013 arbejdet med at udvikle kvaliteten gennem de politisk fastsatte effektstyringsmål om livsduelighed og skoleparathed. Disse mål vil dagtilbuddene fortsat kunne arbejde med i det pædagogiske læringsmiljø, og gælder derfor stadig for kommunens dagtilbud. Sammen med de nationale mål udgør effektstyringsmålene således nu det pædagogiske grundlag, som alle dagtilbud i Frederiksberg Kommune skal arbejde ud fra.

Hvert andet år skal der foregå en politisk drøftelse af udviklingen og kvaliteten på dagtilbudsområdet. Ud fra den politiske drøftelse kan Kommunalbestyrelsen beslutte at iværksætte lokale tiltag, der kan være med til at understøtte dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Udover den nuværende kompetence forældrebestyrelserne besidder, vil bestyrelserne med den nye lov få yderligere kompetence. Fremover skal forældrebestyrelserne også fastsætte principper for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem, herunder for eksempel dagtilbud/hjem-samtaler, hente- og bringetidspunkter, forældres afholdelse af ferie med barnet, gå-hjem-møder, inddragelse af forældre i børns læring og/eller fokuseret

forældreinvolvering gennem specifikke tiltag som for eksempel en frivillig børneplan og familiedeltagelse i dagtilbuddet. Forældrebestyrelsen skal også inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan, samarbejde med lokalsamfundet og overgange fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole.

Frederiksberg Kommune har ansøgt Socialstyrelsens pulje til fagligt og ledelsesmæssigt kompetenceløft i dagtilbud på 164,2 mio. For at modtage midler fra puljen gælder det, at 30 % skal anvendes til efteruddannelse af dagplejere på pædagogisk assistentuddannelsen, mens 70 % er øremærket kursusudgifter inklusiv vikardækning til løft af ledere og faglige fyrtårne. Kompetenceforløb tilrettelægges i samarbejde med ekstern udbyder og med dagtilbudslederne med fokus på, at så mange som muligt får så kvalitetsmæssigt god en opkvalificering, som muligt indenfor den givne økonomiske ramme. Frederiksberg Kommune har ultimo juli 2018 modtaget orientering om, at kommunen er tildelt 3,5 mio. kr. til kompetenceudvikling. Børneudvalget vil blive præsenteret for en sag om kompetenceudviklingsforløbene i løbet af efteråret 2018.

Øget fleksibilitet for forældre

Med vedtagelsen af lovforslaget får forældrene større fleksibilitet ved valg af dagtilbud. Fra den første juli 2018 får alle forældre mulighed for at vælge et såkaldt kombinationstilbud, hvis de har et dokumenteret arbejdsbetinget pasningsbehov, der ligger uden for deres barns institutions åbningstid. Derudover får forældrene mulighed for at få en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud i forbindelse med afholdelse af barsels- og forældreorlov. Muligheden for deltidsplads bliver indført pr. 1. januar 2019, mens muligheden for fleksibel pasning i et kombinationstilbud trådte i kraft 1. juli 2018.

Kombinationstilbud

Et kombinationstilbud, er et tilbud, der består af en plads i en daginstitution (kommunal, selvejende eller privat) og et tilskud til fleksibel pasning. Kombinationstilbuddet er et tilbud til forældre, som kan dokumentere, at de begge og samtidigt har et arbejdsbetinget pasningsbehov udover institutionens almindelige åbningstid. Tilbuddet kan samlet set ikke overstige, hvad der tidsmæssigt svarer til en fuldtidsplads i et alderssvarende dagtilbud. Kombinationstilbuddet er også gældende for enlige forsørgere, og den enlige forsørger skal ligeledes dokumentere at have et arbejdsbetinget behov for pasning uden for institutionernes almindelige åbningstid. Forældre til tosprogede børn, som er optaget i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. lovens § 11, stk. 8, kan ikke få et kombinationstilbud.

I Frederiksberg Kommune er en fuldtidsplads på 49 timer om ugen i en daginstitution. I dagplejen er den ugentlige åbningstid 48 timer. Den fleksible pasning skal udgøre mindst 10 timer om ugen i gennemsnit, og den fleksible pasning skal opgøres over en periode på mindst 4 uger. Det betyder, at hvis forældrene benytter den fleksible pasning i 10 timer om ugen i gennemsnit, har barnet ret til at være i institutionen i 39 timer om ugen i gennemsnit over de 4 uger. Forældrene kan frit vælge, hvor mange timer de vil bruge den fleksible pasning; blot det er mindst 10 og maksimum 38 timer.

Når forældre har valgt ordningen med fleksibel pasning er de berettiget til at benytte institutionen i det antal timer, der er ønsket. Dog minimum 10 timer. Ansvar for pasning af barnet ved en børnepasser herudover påhviler derefter forældrene i overensstemmelse med den godkendte pasningsordning.

Deltidsplads ved barsels- og forældreorlov

Forældre, hvor en eller begge holder barsel efter barselsloven, har ret til at benytte en deltidspads på 30 timer om ugen til deres barn, adoptivbarn, barn i familiepleje eller sammenbragte børn, som bor i samme husstand med forældrene mod reduceret forældrebetaling. Forældrene skal selv søge om deltidspadsen. I ansøgningen skal det fremgå, i hvor lang en periode, forældrene ønsker at benytte pladsen. Muligheden for at benytte deltidspadsen på de 30 timer bortfalder, hvis forældrene afbryder barsels- eller forældreorloven, eller hvis forældrene af andre årsager ikke længere har ret til fravær fra deres arbejdsplads efter barselsloven. Dog kan forældrene undlade at benytte pladsen i en periode på maksimum 5 uger.

For både kombinationstilbuddet og deltidspadsen gælder, at det er Kommunalbestyrelsen, som fastsætter retningslinjerne (anvisningsregler) for ansøgningen.

Børneudvalget får forelagt en særskilt sag med henholdsvis takster for og tilskud til kombinationstilbuddet i august 2018 og takster for deltidspadserne i oktober 2018.

Ændring af anvisningsreglerne

Anvisningsreglerne skal også i Frederiksberg Kommune ændres i overensstemmelse med bestemmelsen om kombinationstilbud. Det fremgår af loven, at kombinationstilbuddet er et tilbud til forældre, som kan dokumentere, at de begge og samtidigt har et arbejdsbetinget pasningsbehov udover institutionens almindelige åbningstid. Tilbuddet kan samlet set ikke overstige, hvad der tidsmæssigt svarer til en fuldtidsplads i et alderssvarende dagtilbud. Kombinationstilbuddet gælder også for enlige forsørgere, som kan dokumentere at have en beskæftigelsessituation, der medfører, at vedkommende har et arbejdsbetinget behov for pasning uden for institutionernes almindelige åbningstid. Tilbuddet gælder ikke for forældre med børn, som er optaget i et sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen.

I tråd med bestemmelsen vil det endvidere komme til at fremgå af anvisningsreglerne, at tilbuddet samlet set ikke kan overstige, hvad der tidsmæssigt svarer til en fuldtidsplads i et alderssvarende dagtilbud, og at den fleksible pasning skal mindst udgøre 10 timer om ugen i gennemsnit og opgøres månedsvis. Som dokumentation for, at forældrene har behov for et kombinationstilbud kræves en arbejdsgivererklæring, underskrevet af arbejdsgiver, vagtplaner, navnet på en kontaktperson på arbejdspladsen samt kontaktpersonens mailadresse og telefonnummer.

I forhold til den del af kombinationstilbuddet, der vedrører den fleksible pasning, fremgår det af bemærkningerne til den nye lov og i selve loven, at forældrene selv kan bestemme, hvem der skal passe deres barn, men at tilskuddet ikke kan bruges til pasning af egne børn, og ikke kan benyttes til aflønning af en au-pair. Derudover er der i loven beskrevet følgende krav til ordningen, som også vil skulle justeres i anvisningsreglerne:

- Den konkrete fleksible pasningsordning skal godkendes af kommunen
- Når kommunen har modtaget forældrenes ansøgning, vil den, forud for godkendelsen, aftale et besøg, hvor forældre og børnepasserer skal være tilstede
- Kommunen er forpligtet til at indhente straffe- og børneattest på børnepasserer
- Kommunen fører tilsyn med ordningen
- Forældrene er arbejdsgiver for børnepasserer
- Børnepasserer skal kunne dokumentere tilstrækkelige danskkundskaber til at kunne understøtte barnets dansksproglige udvikling
- Godkendelse til fleksibel pasning kan tilbagekaldes hvis det gennem det løbende tilsyn konstateres, at ordningen ikke praktiseres i overensstemmelse med den indgåede pasningsaftale

Forvaltningen foreslår, at det nuværende krav til børnepassere i private pasningsordninger i Frederiksberg Kommune om, at vedkommende er mindst 18 år, fastholdes.

Som med anvisningen for dagtilbud i Frederiksberg Kommune vil også den fleksible pasningsordning kunne opsiges med en måneds varsel til den 15. eller sidste i en måned og skal ske skriftligt til Pladsanvisningen på mail. En ansøgning om kombinationstilbuddet skal være Pladsanvisningen i hænde senest to måneder før forældrene ønsker tilbuddet, og forældrene vil herefter kunne få tildelt en plads fra den 1. kommende 1. eller 15. i den efterfølgende måned. Ansøgningen skal sendes til Pladsanvisningen.

Børneudvalget vil få forelagt en særskilt sag i løbet af efteråret 2018 med kriterierne for ansøgning af en deltidsplads i et dagtilbud på 30 timer om ugen i forbindelse med barselsorlov, der er den del af loven, der træder i kraft 1. januar 2019.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Pkt. 91 Udkast til digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet 2019-2022

Resume

Børneudvalget besluttede i udvalgets møde den 28. maj 2018 at sende digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet 2019-2022 i høring i dagtilbuddenes forældrebestyrelser og i Børne- og Ungeområdets MED-udvalg. Forvaltningen har modtaget 15 høringssvar. På baggrund af de modtagne svar foreslår forvaltningen justeringer i oplæg til digitaliseringsstrategi.

Beslutning

Børneudvalget godkendte,

2) at forvaltningen inviterer bestyrelser og ledelser i institutionerne til et fælles møde, hvor temaerne "lokalt råderum", "ressourcer" og "anvendelse af digitale redskaber balanceret i forhold til børns alder" kan drøftes.

Et flertal i Børneudvalget (Laura Lindahl, Simon Aggesen, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Pernille Høxbro og Ruben Kidde) godkendte

1) digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet 2019-2022 med de justeringer i strategien, der er anbefalet på baggrund af høring,

Et mindretal i Børneudvalget (Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke og Anja Lundtoft) stemte imod, idet strategien alene bør være en frivillig vejledning der stilles til rådighed.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller at:

1) Digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet 2019-2022 godkendes med de justeringer i strategien, der er anbefalet på baggrund af høring

2) Forvaltningen inviterer bestyrelser og ledelser i institutionerne til et fælles møde, hvor temaerne "lokalt råderum", "ressourcer" og "anvendelse af digitale redskaber balanceret i forhold til børns alder" kan drøftes

Sagsfremstilling

Den 28. maj 2018 blev Børneudvalget præsenteret for et udkast til en digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet. Børneudvalget besluttede at sende digitaliseringsstrategien i høring i dagtilbuddenes forældrebestyrelser og i Børne- og Ungeområdets MED-udvalg. Forvaltningen har modtaget 15 høringssvar - 14 fra dagtilbuddenes forældrebestyrelser og et fra Børne- og Ungeområdets MED-udvalg.

I denne sag præsenteres Børneudvalget for de forslag til justeringer i strategien, der er foretaget på baggrund af høringsvarene.

Der er yderligere individuelle bemærkninger i de enkelte høringssvar, som er vedhæftet sagen som bilag. Høringssvarene præsenteres med henblik på en godkendelse af Digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet 2019-2022.

Justeringer og tværgående bemærkninger

Høringssvarene koncentrerer sig om nedenstående temaer. Forslag til rettelser kan ligeledes læses i en sammenhæng i selve digitaliseringsstrategien (vedlagt som bilag), hvor de er markeredet med rød skrift.

- Fokus på pædagogik: Flere høringssvar betoner vigtigheden af, at det overordnede formål med digitalisering er understøttelse af de pædagogiske redskaber. På baggrund af høringssvarene er følgende sætning tilføjet i strategien på side 4: "Inddragelsen af digitale redskaber i dagtilbud går ikke ud på at lære børn at anvende eksempelvis tablets eller andre teknologiske værktøjer, men derimod på åbne op for konkrete pædagogiske perspektiver og muligheder i arbejdet med børn". Efter forslag ændres endvidere sætningen: "Et digitalt redskab er ikke et nyt "stykke legetøj" som børn ellers kender det fra privat brug. på side 7" til "Digitale redskaber skal benyttes på legende og udviklende måder"..
- Tidsforbrug: På baggrund af en bekymring for, at digitalisering tildeles for stort et fokus i dagtilbuddene, efterlyses det, at strategien i højere grad beskriver, hvordan tiden mellem digitale aktiviteter og ikke digitale aktiviteter fordeles. Følgende sætning er derfor justeret i strategien på side 5: "Der hvor det giver mening, kan brugen af digitale redskaber understøtte det pædagogiske arbejde. En sådan inddragelse skal altid ske med udgangspunkt i et kvalificeret pædagogisk valg. Digitale redskaber skal langt fra benyttes i alle pædagogiske sammenhænge, men kun der, hvor de er pædagogisk meningsgivende. Redskaberne er én del af den palette af pædagogiske muligheder, som er til rådighed."
- Udviklingstrin: I enkelte høringssvar gives der udtryk for et ønske om, at det præciseres, hvilket af de i strategien præsenterede udviklingstrin, dagtilbuddene skal befinde sig på i 2022. Dette er tydeliggjort i digitaliseringsstrategien på side 9 med følgende sætning: "Modellerne er inddelt i strategiens tre overordnede mål, og den sidste kategori i hver model viser de udviklingstrin, der arbejdes hen i mod de kommende fire år. På denne måde tjener modellerne som indblik i hvilken udvikling, der ønskes for digitalisering på dagtilbudsområdet frem mod 2022."
- Den personlige samtale: På baggrund af et ønske i et høringssvar om at digitalisering ikke må erstatte den personlige kontakt tilføjes nedenstående sætning i slutningen af udviklingstrin tre på side 12: "Det er her vigtigt at understrege, at digital information og dokumentation ikke skal erstatte den personlige samtale om børns trivsel, udvikling og læring mellem forældre og personale."
- Opfølgning: I nogle høringssvar henvises der til en bekymring for fokus på digitale redskaber i de pædagogiske tilsyn og arbejdet med de pædagogiske læreplaner resulterer i en kontrol. Følgende sætning er med udgangspunkt i høringssvarene tilføjet afsnittet på strategiens side 13: "Det er her vigtigt at pointere, at der ikke er tale om en kontrol af dagtilbuddene i forhold til, hvorvidt digitale redskaber anvendes "rigtigt", men derimod en ambition om at styrke og kvalificere mulighederne for løbende sparring og dialog på området"

Nedenstående temaer fremgår i flere af høringssvarene, og foreslås adresseret i et møde med bestyrelser og ledelser i institutionerne:

- Opbakning til strategien og ønske om lokalt råderum: Der gives i høringssvarene generelt udtryk for en opbakning til digitaliseringsstrategien. Den ramme og de mål strategien skitserer, beskrives som et relevant supplement til den pædagogiske praksis, og pointen om at digitale redskaber ikke er et mål i sig selv, men kun skal bruges hvor det er pædagogisk meningsfuldt, fremhæves. Det beskrives som positivt, at inddragelsen af digitale redskaber, ikke er baseret på én overordnet fremgangsmåde

eller model, men derimod tager udgangspunkt i det enkelte dagtilbud via lokal indflydelse og medbestemmelse.

- Ressourcer: I en række høringssvar bemærkes det, at der vil være behov for ressourcer på området, hvis det digitale arbejde skal udgøre en meningsfyldt del af den pædagogiske praksis. Her henvises særligt til midler til IT-hjælp/support, anskaffelse af tilstrækkeligt udstyr, udvikling af den digitale infrastruktur, driftsomkostninger og midler til uddannelse og implementering.
- Digitale redskaber i den pædagogiske proces balanceret i forhold til børnenes alder: Der gives endvidere i nogle høringssvar udtryk for et behov for en konkretisering og fælles drøftelse af, hvordan (og hvor meget) digitale redskaber inddrages i den pædagogiske praksis – eksempelvis i forhold til forskellige aldersgrupper.

Økonomi

En vedtagelse af digitaliseringsstrategien for dagtilbudsområdet, og det pædagogiske mindset, der ligger bag, har ikke i sig selv en økonomisk konsekvens.

En fuld realisering af strategiens målsætning forudsætter en organisatorisk ramme, der skal sikre det tekniske og pædagogiske arbejde i dagtilbuddene. Dette vil indebære, at der årligt allokeres anslået 1.950.000 kr. til indsatsen. For nærmere beskrivelse henvises til digitaliseringsstrategiens afsnit om økonomi.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Høringssvar

Digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet

Pkt. 92 Orientering om beslutning om AULA på dagtilbudsområdet

Resume

I denne sag orienteres Børneudvalget om beslutningen vedrørende anvendelsen af Aula på dagtilbudsområdet i Frederiksberg kommune. Aula er en kommende national kommunikationsplatform, der vil gå på tværs af dagtilbuds- og skoleområdet.

Beslutning

Udsat efter drøftelse. Udvalget bad om supplerende oplysninger vedr. økonomi.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller at Børneudvalget orienteres om beslutning vedrørende implementering af Aula på dagtilbudsområdet.

Sagsfremstilling

Børneudvalget efterspurgte på sit møde den 28.maj 2018 en orientering om Kommunalbestyrelsens tidligere beslutning om at tilslutte sig Aula som en kommende digital kommunikationsplatform på dagtilbudsområdet.

Aula bliver en national kommunikationsplatform for både skole- og dagtilbudsområdet. Udviklingen af Aula er oprindeligt del af en aftale fra 2014 mellem KL og Regeringen om et digitalt løft af folkeskolerne. Det konkrete initiativ til Aula blev efterfølgende etableret i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet, Socialministeriet, STIL, KL og KOMBIT. Initiativet indebærer, at alle kommuner skal anskaffe to overordnede digitale løsninger til folkeskolerne; En kommunikationsplatform (Aula) og en læringsplatform. Med baggrund i en efterspørgsel fra kommunerne, blev det efterfølgende besluttet nationalt, at der skulle åbnes mulighed for, at Aula ikke alene skulle kunne benyttes på skoleområdet, men også på dagtilbudsområdet. Det overordnede formål med Aula hermed er at skabe en samlet kommunikationsplatform, som er genkendelig for forældre i gennem deres barns liv - fra dagtilbud til skole.

KOMBIT (der har stået for kravspecificering og indkøb af Aula) gennemførte på den baggrund i 2015 en tilslutningsproces i kommunerne, hvor hver kommune blev spurgt, om de ønskede at tilslutte sig Aula på henholdsvis skole- og dagtilbudsområdet. Samtlige 98 kommuner valgte at tilslutte sig Aula på skoleområdet, og 93 kommuner valgte at tilslutte sig på dagtilbudsområdet. Med ønsket om at give forældre en fælles indgang på tværs af skole- og dagtilbudsområdet, besluttede Kommunalbestyrelsen i Frederiksberg Kommune den 7. december 2015 at tilslutte sig udbuddet af Aula ved at underskrive en tilslutningsaftale, de til at aftage systemet på både skole- og dagtilbudsområdet.

Beslutningen betyder, at Aula, når det forventes implementeret i 2020 på dagtilbudsområdet, vil erstatte det nuværende Frederiksberg Børneintranet (INFOBA), der i dag anvendes til kommunikation og administration i dagtilbuddene. Via Aula vil det blive muligt at dele dokumenter og sende beskeder mellem personale og forældre - helt som det kendes i dag. Ligeledes vil hver enkelt dagtilbuds hjemmeside, kalender, fremmøderegistrering, infoskærm, billedgalleri mv. vil blive en del af Aula.

Betaling for Aula vil jævnfør tilslutningsaftalen ske som en objektiv betaling - altså betaling pr. elev for folkeskoleområdet og pr. indskrevet barn i dagtilbud. Uagtet om barnet går i kommunalt eller selvejende dagtilbud. Det er i Frederiksberg Kommune på nuværende tidspunkt obligatorisk for de kommunale dagtilbud, og valgfrit for de selvejende dagtilbud, om

de ønsker at anvende Frederiksberg Børneintranet. I alt 10 selvejende dagtilbud har valgt at benytte det kommunale børneintranet, mens de øvrige 12 selvejende dagtilbud anvender andre udbydere af børneintranet.

Aula som kommunikationsplatform for dagtilbudsområdet er fortsat under udvikling. Når det konkrete indhold af Aula er nærmere specificeret, vil forvaltningen vende tilbage til Børneudvalget med en detaljeret beskrivelse og implementeringsplan af systemet. Som led heri vil forvaltningen endvidere lægge op til Kommunalbestyrelsens beslutning, om det ønskes at selvejende dagtilbud skal forpligtes til at aftage løsningen.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Pkt. 93 Orientering om efterspørgsel efter engelsksproget dagtilbud

Resume

Børneudvalget besluttede på mødet den 6. marts 2017, at tilbuddet om engelsksprogede dagtilbud ikke bliver udvidet på nuværende tidspunkt, og at udvalget i foråret 2018 bliver orienteret om efterspørgslen efter et engelsksproget dagtilbud og herunder information om konkret venteliste til det eksisterende engelsksprogede tilbud.

Beslutning

Børneudvalget

1. tog orienteringen til efterretning,
2. godkendte, at udvalget fremover vil modtage en orientering om efterspørgslen efter engelsksprogede dagtilbud, såfremt forvaltningen har modtaget konkrete efterspørgsler.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Børneudvalget tager orienteringen om efterspørgslen efter et engelsksproget dagtilbud til efterretning.
2. Børneudvalget vil fremover modtage en orientering om efterspørgslen efter engelsksprogede dagtilbud, såfremt forvaltningen har modtaget konkrete efterspørgsler.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen behandlede den 14. marts 2016 et forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om forsøg med engelsksproget daginstitution. På mødet besluttede Kommunalbestyrelsen, at forvaltningen skulle præsentere Børneudvalget for en oversigt over efterspørgslen efter et dagtilbud, hvor der tales engelsk med henblik på en vurdering af, om der er behov for at udvide tilbuddet fra det allerede eksisterende tilbud. Børneudvalget blev præsenteret for denne sag den marts 2017. På mødet besluttede udvalget, at tilbuddet om engelsksprogede dagtilbud ikke skulle udvides, og at udvalget i foråret 2018 skulle orienteres om den fortsatte udvikling i efterspørgslen efter et engelsksproget dagtilbud; inklusive venteliste til eksisterende tilbud.

Forvaltningen har ikke modtaget henvendelser fra borgere, der efterspørger et engelsksproget dagtilbud, siden Kommunalbestyrelsens beslutning i marts 2016. Heller ikke kommunens pladsanvisning, som foretager opskrivning af børn til kommunens daginstitutioner, har fået sådanne henvendelser.

I den private institution Montessori, som blev oprettet med virkning pr. 1. marts 2015, taler personale og børn engelsk indbyrdes. Det er den private institution selv, der træffer afgørelse om optagelse i institutionen, der vælges efter forældrenes eget ønske. I 2018 har der indtil juni måned 2018 været indmeldt 17 børn bosiddende i Frederiksberg Kommune ud af de i alt 35 børn, institutionen er godkendt til. Institutionen har oplyst, at der den 8. juni 2018 er der 11 børn på venteliste, der søger optagelse når deres barn skal i dagtilbud, heraf er 4 bosiddende i Frederiksberg Kommune.

Såfremt forvaltningen fremover modtager konkrete efterspørgsler efter engelsksprogede dagtilbud, vil Børneudvalget få forelagt en ny sag.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Pkt. 94 Forlængelse af lejeaftale Norske Hus

Resume

Norske Hus i Søndermarken udlejes af Slots- og Kulturstyrelsen til Frederiksberg Kommune. Lejeaftalen udløber i 2018 og foreslås forlænget.

Indstilling

Kultur og Fritidsudvalget_2018-21, 13. august 2018, pkt. 73:

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at lejemål vedr. Norske Hus i Søndermarken forlænges,
2. at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje, og
3. at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

Sagsfremstilling

Norske Hus i Søndermarken benyttes i dag af Frederiksberg Museerne, til kulturelle arrangementer i Søndermarken, ifm. med ferie-webavis, af kommunens naturvejledere, samt af kommunens SFO'er, klubber og daginstitutioner jf. den vedhæftede oversigt.

Norske Hus benyttes aktivt af Frederiksberg Kommune, primært i månederne marts – oktober, hvor der er bookinger ikke dagligt men flere gange hver uge, ofte i forbindelse med aktivitet udendørs i Søndermarken. I vintermånederne (november – februar) er det i brug ca en dag om ugen.

Norske Hus har fra 2008 til nu været udlejet af Slots- og Kulturstyrelsen til Frederiksberg Kommune. Jævnfør det vedhæftede lejekontrakt har der været aftalt en årlige leje på 50.000 kr., hvor Frederiksberg Kommune har haft muligheden for at erlægge lejen gennem en investering. Frederiksberg Kommune har haft benyttet denne mulighed og har investeret i istandsættelsen af Norske Hus.

Forvaltningen foreslår, at der indgås tillæg til lejekontrakt om forlængelse af den eksisterende lejekontrakt, med en årlig leje på 44.000 kr. jf. det vedhæftede udkast til tillæg lejekontrakt og samarbejdsaftale.

Da den hidtidige lejebetaling har været foretaget ved en engangsinvestering, er det ikke afsat driftsmidler til betaling af leje. Det foreslås at finansiere lejebetalingen fra driftsrammerne for de udvalg der benytter Norske Hus. Konkret at Kultur- og Fritidsudvalget finansiere 15.000 kr., Naturvejlederne under Undervisningsudvalget finansiere 15.000 kr., fællesmidler SFO og klubber under Undervisningsudvalget finansiere 7.000 kr. og fællesmidler daginstitutioner finansiere 7.000 kr.

Økonomi

Den fremtidige årlige lejeudgift udgør 44.000 kr. fra 2019 og frem. I 2018 er lejeudgiften 22.000 kr.

Det foreslås at finansiere lejebetalingen fra driftsrammerne for de udvalg der benytter Norske Hus. Konkret at Kultur- og Fritidsudvalget finansiere 15.000 kr., Naturvejlederne under Undervisningsudvalget finansiere 15.000 kr., fællesmidler SFO og klubber under Undervisningsudvalget finansiere 7.000 kr. og fællesmidler daginstitutioner finansiere 7.000 kr.

Administrationen vedr. Norske Hus foretages indenfor Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme, hvorfor det foreslås at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje, Samt at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, Undervisningsudvalget, Børneudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 13. august 2018, pkt. 73:

Serviceområdet samt Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at lejemål vedr. Norske Hus i Søndermarken forlænges,
2. at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje,
3. at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

Notat vedr. brug af Norske Hus

Lejekontrakt

Tillæg til lejekontrakt

Samarbejdsaftale Norske Hus

Pkt. 95 Budgetanalyse af døgntilbud for børn og unge

Resume

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2018-2021 blev det aftalt at iværksætte en budgetanalyse af døgntilbud indenfor Børne- og Ungeområdet. Børneudvalget godkendte den 5. februar 2018 (Sag 24) projektbeskrivelse inklusive 6 supplerende spørgsmål. Denne sag omfatter en afrapportering af budgetanalysen inklusive besvarelse af de supplerende spørgsmål.

Beslutning

Udsat efter drøftelse.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

at budgetanalysen tages til efterretning

at analysens anbefalinger tiltrædes, idet konkrete organisatoriske omlægninger på de enkelte døgntilbud forelægges til udvalgets godkendelse

Sagsfremstilling

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2018-2021 blev det aftalt at ”..der i det kommende år gennemføres en budgetanalyse af døgntilbudsområdet. Analysen skal afdække prissætning og struktur på døgninstitutioner på Frederiksberg – herunder er partierne enige om, at der i det kommende år gennemføres en budgetanalyse af døgntilbudsområdet. Analysen skal afdække prissætning og struktur på døgninstitutioner på Frederiksberg – herunder muligheden for på et eller flere områder at etablere samdrift”.

Børneudvalget godkendte den 5. februar 2018 (Sag 24) projektbeskrivelse for budgetanalysen inklusiv en række supplerende spørgsmål. Børneudvalget ønskede desuden at få belyst, hvorvidt anbringelse i plejefamilie kan være et alternativ til døgnanbringelse på institution, og hvad vi gør for at sikre flere plejefamilier på Frederiksberg. De supplerende spørgsmål og besvarelsen vedr. plejefamilier er indarbejdet i budgetanalysen.

Der er aktuelt 4 døgninstitutioner beliggende på Frederiksberg, som kommunen har indgået driftsaftale med:

1. Allégårdens Ungdomscenter, Selvejende institution
2. Familieinstitutionen på Bülowvej, selvejende institution under Livsværk
3. Josephine Schneiders Hus, selvejende institution under Fonden Josephine Schneider
4. Ungdomspensionen på Jens Jessens Vej, selvejende institution under Fyrrenæs Fonden

Formålet med budgetanalysen er at tilvejebringe viden, som sikrer, at disse døgntilbud for børn, unge og familier, drives på en økonomisk effektiv måde og leverer ydelser af høj faglig kvalitet til de relevante målgrupper.

Analysen dokumenterer den tendens, som har været gældende i en årrække, nemlig at der over de seneste år har været et betydeligt fald i antallet af anbringelser. Den 1. januar 2008 var 196 børn og unge i Frederiksberg Kommune anbragt uden for hjemmet. Den 1. januar 2018 var dette tal 150 børn og unge - heraf var 32 uledsagede flygtningebørn.

Der forventes at ske et yderligere fald over de næste år alene begrundet i, at Frederiksberg Kommune ikke længere modtager uledsagede flygtningebørn i samme omfang som tidligere. Der er ikke modtaget nye uledsagede flygtningebørn siden den 1. juli 2017.

Hovedparten af gruppen af uledsagede flygtninge har været anbragt på Allégårdens Ungdomspension, som med Kommunalbestyrerelsens beslutning 18. april 2016 (Sag 95) blev forbeholdt denne målgruppe. Faldet i antallet af uledsagede flygtninge betyder, at der ved udgangen af 2019 ikke længere forventes, at være uledsagede unge flygtninge på de 2 døgnafdelinger. De to afdelinger rummer i alt 14 pladser.

Parallelt med denne udvikling har Børne- og Ungeområdet gennemført en analyse for at vurdere perspektivet i en omlægning af indsatsen for udsatte børn og unge til en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats.

Analysen viser, at der samlet set på Børne- og Ungeområdet er en række styrker, men den viser også, at der er en række indsatser, som kan og bør udvikles.

Analysen viser blandt andet, at der er behov for at udvikle et forebyggende tilbud, som placerer sig mellem en lettere forebyggende indsats og anbringelse.

Det drejer sig på den ene side om forebyggende indsatser, som retter sig mod at forhindre at børn og unge kommer i en situation, hvor en døgnanbringelse er den eneste mulighed, men det drejer sig også om indsatser, der støtter muligheden for at børn og unge, der er anbragt, kan flytte hjem igen suppleret med en støtte til såvel forældre som til barnet/den unge.

Den forebyggende indsats bør i videst muligt omfang tage udgangspunkt i, at barnet/den unge bevarer tilknytningen til det lokale miljø, idet det netop er tilknytningen til det lokale netværk, herunder det professionelle netværk i skole og fritidsliv, som skal understøtte børnene og de unge i at få et positivt og udviklende hverdagsliv.

Kombinationen af det vigende anbringelsestal, og udsigten til at vi ikke længere skal modtage så mange uledsagede flygtninge, giver således anledning til at vurdere sammensætningen af de tilbud, som er placeret hos Frederiksberg Kommunes lokale selvejende døgninstitutioner. I lyset af de behov, der kan konstateres, er det oplagt at overveje at omlægge et antal døgnpladser til et intensivt forebyggende tilbud.

Forinden bør det naturligvis også overvejes hvorvidt lokale døgnpladser med fordel kunne anvendes som alternativ til de udenbys pladser Frederiksberg Kommune i dag køber i andre kommuner. Det drejer sig pr. 1. januar 2018 om 34 pladser på udenbys døgninstitution / opholdssted.

Familieafdelingen har til brug for denne vurdering lavet en kortlægning af de børn og unge, som i årene 2016 og 2017 er anbragt såvel udenfor kommunen som på de lokale døgninstitutioner.

Kortlægningen viser, at Frederiksberg Kommune i perioden har anbragt 49 børn og unge på egne døgninstitutioner og 23 børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder udenfor

kommunen. En nærmere afdækning af gruppens alder, udfordringer og behandlingsbehov viser, at de 23 udenbys anbragte repræsenterer en meget heterogen gruppe. Det er børn og unge i forskellige aldersgrupper, hvor svære sociale og følelsesmæssige udfordringer er kombineret med mere indgribende psykiatriske og handicaprelaterede udfordringer. Det er vurderingen, at den heterogene målgruppe også vil ses i årene fremover. Gruppens aldersspredning og den påkrævede behandlingsindsats forudsætter således forskellige specialiserede indsatser, som ikke fagligt vurderes at kunne etableres i et samlet tilbud svarende til de forventede 14 ledige døgnpladser på Allégårdens Ungdomspensions afdeling ved udgangen af 2019.

En tilsvarende kortlægning af de 49 børn og unge, som i samme periode er blevet anbragt på de lokale døgninstitutioner Josephine Schneiders Hus, Jens Jessens Vej og Bülowvej for Børn og Familier, viser omvendt en mere homogen gruppe af unge i alderen 0 til 18 år, som primært af anbragt på grund af omsorgssvigt med deraf følgende sociale og følelsesmæssige vanskeligheder samt årsager knyttet til forældrenes eget behandlingsbehov. Det er således andre karakteristika både i forhold til alder og krav til behandlingsindsats, der knytter sig til målgrupperne på de lokale tilbud. Det bemærkes, at Allégården Ungdomscenters Ungdomspensionsafdeling ikke indgår i kortlægningen, da de i perioden alene har været et tilbud til unge uledsagede flygtninge.

Det vigende anbringelsestal sammenholdt med udsigten til ledig kapacitet på en lokal døgninstitution, vurderes således samlet set at give et fagligt grundlag for at indlede etableringen af et intensivt forebyggende tilbud på bekostning af en mindre del af den lokale døgnkapacitet, hvilket er medtaget i investeringsmodellen for en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for børn og unge som forelægges i særskilt sag på mødet i Børneudvalget den 13. august 2018.

Det vurderes dog i forlængelse af kortlægningen af anbringelser på lokale døgninstitutioner som helt nødvendigt at opretholde den døgnkapacitet, som i dag er på de 3 institutioner; Josephine Schneiders Hus, Jens Jessens Vej og Bülowvej for Børn og Familier. Dette fordi institutionerne dækker et fortsat eksisterende behov, er beliggende i nærmiljøet og derved kan understøtte børnenes hverdagsliv tæt på familien og har relative lave takster sammenlignet med tilsvarende tilbud uden for kommunen. Endelig understøtter det tætte samarbejde med Frederiksberg Kommune mulighederne for løbende at tilpasse indsatserne i forhold til varierende behov.

Analysen af prissætningen viser, at ved benchmark med andre kommuner via nøgletal, at Frederiksberg Kommune samlet har lave udgifter vedr. tilbud til udsatte børn og unge, samt et lavt antal af anbragte børn og unge. Af analysen fremgår endvidere at de gennemsnitlige anbringelsesudgifter er over landsgennemsnittet. Når det er nødvendigt at visitere til en anbringelse i Frederiksberg Kommune, da er det til et højt specialiserede tilbud.

Analysen af prissætningen viser endvidere, at døgninstitutioner for børn og unge i Frederiksberg Kommune er konkurrencedygtige med hensyn til priser. Af den fremlagte benchmark af døgnpriser for 2018 i Region Hovedstaden ses, at døgninstitutioner med en tilsvarende målgruppe for børn og unge har samme eller dyrere døgnpriser. En anbringelse

af et barn eller ung i en døgninstitution eller opholdssted er dyrt, men i nogen situationer nødvendigt og det bedst relevante tilbud til et barn eller ung.

Af analysen af prissætning og økonomi, fremgår budgetterne for de fire døgninstitutioner således, at det fremgår hvilken del af budgetterne der vedr. døgnpladser og hvilke dele af budgetterne der vedr. de forebyggende afdelinger, ud fra en ens budgettildelingsmodel og kontoplan. Af budgettet på 50,6 mio. kr. vedr. 14,3 mio. kr. forebyggende tilbud (28%).

Det anbefales på baggrund af analysen at:

1. Allégårdens Ungdomspensions indsats omlægges og udvikles i takt med, at de unge uledsagede fraflytter døgninstitutionen. Pr. 1. september 2018 er den ene afdeling ledig på Ungdomspensionsafdelingen, hvorfor det indledende undersøgelsesarbejde vedr. omlægning bør påbegyndes i samarbejde med familieafdelingen vedr. valg af faglige metoder, besøg på succesfulde tilbud, der matcher den fremadrettede opgave mv. Omlægningen vil herefter kunne gennemføres i forbindelse med afviklingen af den anden døgnafdeling i løbet af 2019. Allégårdens Ungdomscenters afdeling Bøgen, der retter sig mod 12 hjemmeboende børn og unge samt deres familier, bør indgå i denne omlægning. Afdelingen Bøgens målgruppe bør således blive en integreret del af den fremadrettede forebyggende indsats for hjemmeboende unge. Det er fortsat under overvejelse, om afdelingen Smallegade og Hybelafdelingen skal indgå i omlægningen. Målet vil være at få etableret et ambulante ungetilbud målrettet unge i alderen fra 12 til 18 år, hvor der ydes intensiv ambulante støtte til de unge og deres familier enten i eget hjem eller ved fremmøde på institutionen. Tilbuddet vil omfatte familiebehandlere, pædagogisk uddannede kontaktpersoner og en læreruddannet til lektiehjælp. Det er samtidig en forudsætning, at der sikres et tæt tværfagligt samarbejde mellem de enkelte unge/familier til Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), Familie- og Unge Rådgivningen (FUR), de respektive folkeskoler / ungdomsuddannelser, Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og Rusmiddelcentret FKRC. Det betyder, at disse aktører også skal udgøre en væsentlig del af tilbudsviften – mere end tilfældet er i dag. I forhold til PPR er der dog allerede via satspuljeprojektet Netværkets Styrke afsat 3-årige midler til at et årsværk fra PPR i højere grad kan kobles til familieafdelingens indsatser.
2. Ungdomspensionen Jens Jessens Vej og Josephine Schneiders Hus bibeholdes med deres nuværende målgrupper for at fastholde muligheden for at børn og unge også kan profitere af en længerevarende anbringelse i lokalmiljøet.
3. Det anbefales, at de 3 afdelinger på Bülowvej for Børn og Familier fastholdes med sine nuværende opgaver og målgrupper. Bülowvejs 3 afdelinger udgør allerede i dag et efterspurgt tilbud for 0 til 14 årige børn og deres familier. Der bør dog fremadrettet arbejdes på at udvikle det samlede tilbud til i højere grad at understøtte minianalyses anbefalinger, hvor potentialet ligger i at udvikle den lokale indsats med tilbud der placerer sig mellem døgnanbringelse og de lettere forebyggende tilbud.
4. Det anbefales, at der indføres en budgetmodel med en aktivitetsbaseret styring dog uden aktivitetsbaseret budgetregulering hen over det løbende budgetår. Således at aktivitet og økonomi kobles på den enkelte afdeling, men uden at der foretages aktivitetsregulering af budgettet hver måned.

5. Den nuværende organisering fastholdes, med en lokal ledelse på hver af de 4 selvejende døgninstitutioner med ansvar for de respektive tilbud med hver deres målgrupper, opgaver og metodiske tiltag.

Budgetanalysen er vedhæftet som bilag.

Økonomi

Sagen har ingen selvstændig økonomisk konsekvens.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget og Magistraten

Budgetanalyse af Døgntilbuddene 2018

Pkt. 96 Henvendelse fra Ungdomscenteret Allegårdens bestyrelse til Laura Lindahl

Resume

Ungdomscenteret Allegårdens bestyrelse tilkendegiver i deres henvendelse, at de gerne vil stille deres faglighed og deres samarbejde til rådighed i forbindelse med Frederiksberg Kommunes overvejelser om omlægning af indsatsen mod en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller at henvendelsen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Ungdomscenteret Allegårdens bestyrelse har i brev af 22. juni 2018 rettet henvendelse til Børneudvalgets formand Laura Lindahl.

I henvendelse fra Ungdomscenteret Allegårdens Bestyrelse til formand for Børneudvalget Laura Lindahl tilkendegiver bestyrelsen, at de gerne vil stille deres faglighed og deres samarbejde til rådighed i forbindelse med Frederiksberg Kommunes overvejelser om omlægning af indsatsen mod en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats.

Børne- og Ungeområdet Familieafdelingen har i forbindelse med udarbejdelsen af budgetanalysen på døgntilbudsområdet den 13. juni 2018 afholdt møde med Ungdomscenteret Allegårdens bestyrelsesformand Søren Juel Nielsen og forstander Tine Theker Stryhn. På mødet blev de orienteret om resultatet af målgruppeanalysen - der belyser et mindre behov for lokale døgninstitutionpladser til uledsagde flygtninge børn og unge og et eventuelt fremadrettede behov for lokale forebyggende tilbud for unge.

Børne- og Ungeområdet vil inddrage bestyrelsen i forhold til udviklingen af Ungdomscentret Allegården, når der foreligger en politisk beslutning om den fremtidige anvendelse af Ungdomscentrets døgnafdelinger.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Notat til Børneudvalget

Laura Lindahl følgebrev

Pkt. 97 Status på projektet en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge

Resume

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2017 at tildele Børne- og Ungeområdet 650.000 kr. i henholdsvis 2017 og 2018 til udarbejdelse af en udviklingsplan for en tidligere og mere effektiv forebyggende indsats overfor udsatte børn og unge.

Børneudvalget fik den 9. april 2018 forelagt en status på projektet "En tidligere og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge". Udvalget fik herunder en orientering om hovedpunkterne fra Børne- og Ungeområdets minianalyse af området, herunder de konstaterede styrker og udviklingspotentialer samt en tidsplan for det videre arbejde. Udvalget besluttede på mødet den 9. april 2018, at sagen skulle suppleres med relevante kendte nøgletal og en beskrivelse af en investeringsmodel for omlægning til en tidligere forebyggende indsats. Investeringsmodellen omfatter tillige en overordnet udviklingsplan for en eventuel omlægning. Udvalget gav på mødet den 9. april 2018 tillige tilsagn om, at forvaltningen indsendte en foreløbig ansøgning til Socialstyrelsen om økonomisk støtte til at omlægge indsatsen. Denne sag omfatter herefter en investeringsmodel for omlægning af indsatsen (bilag 3) samt uddrag af relevante nøgletal (bilag 5). Sagen indeholder herudover hovedpunkter fra Socialstyrelsens afsluttende evaluering af omlægningsindsatsen i de 3 partnerskabskommuner Herning, Haderslev og Hvidovre Kommuner (bilag 4). Investeringsmodellen vil indgå i budgetmaterialet til kommunalbestyrelsen forud for forhandlingerne vedrørende budget 2019-2022. Det bemærkes, at Børne- og Ungeområdet har fået afslag på de ansøgte puljemidler til omlægning af indsatsen.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning, herunder orienteringen om at investeringsmodellen oversendes til kommunalbestyrelsen forud for forhandlingerne vedrørende budget 2019-2022.

Sagsfremstilling

Børneudvalget fik den 9. april 2018 forelagt en status på projektet "en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge". I den forbindelse ønskede udvalget, at få sagen suppleret med relevante kendte nøgletal samt en beskrivelse af, hvorledes en mulig model for forebyggende indsats kan se ud (investeringsmodel). Udvalget gav tillige tilsagn om, at forvaltningen indsendte en foreløbig ansøgning til Socialstyrelsen om økonomisk tilskud til omlægning af indsatsen.

I forbindelse med budget 2017 besluttede kommunalbestyrelsen at tildele Børne- og Ungeområdet 650.000 kr. i årene 2017 og 2018 til at gennemføre et projekt og udarbejde en udviklingsplan for implementering af en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats overfor udsatte børn og unge. En væsentlig del af udviklingsplanen for projektet er at sigte mod en omlægning, som omfatter ændrede arbejdsområder og samarbejdsformer hos myndighed, udfører og aktører i almenområdet, som kan føre til bedre løsninger og fokus på progression for udsatte børn og unge. En omlægning som skal bidrage til at flere potentielt udsatte børn og unge hjælpes tidligere og modtager den rette støtte. Ligesom der tværprofessionelt og i samarbejde med familien skal sikres en hyppige opfølgning på iværksatte tiltag/indsatser med henblik på at vurdere om, der er behov for justering af indsatsen.

Den gennemførte minianalyse viser blandt andet, at der på Børne- og Ungeområdet er i forhold til en mulig omlægning er potentiale for

- at styrke opsporingspraksis på tværs af området
- at styrke det tværfaglige samarbejde, herunder samarbejdet med det private netværk
- at styrke sagsbehandlernes muligheder for at følge op på iværksatte indsatser
- at styrke arbejdet med fastsættelse af konkrete mål for indsatser
- at styrke kommunens forebyggelsestilbud på det specialiserede område.

Bemærkninger til nøgletal

Relevante nøgletal er illustreret i bilag 5. Frederiksberg Kommunes nøgletal er i det omfang, der har været tilgængelige data sammenholdt med sammenlignelige tal fra henholdsvis de 3 partnerskabskommuner, landsgennemsnit samt tal fra København, Gentofte, Glostrup, Lyngby-Tårnbæk og Rudersdal Kommuner.

Nøgletallene vedrørende anbringelser er inddelt i data vedrørende anbringelser, herunder anbringelsestype, varighed og alder ved anbringelse. I forhold til antal anbringelser ligger Frederiksberg Kommune på 4,9 anbragt pr. 1000 børn/unge 0-22 år, hvilket er betydeligt under landsgennemsnittet på 10,2. I forhold til KL's seneste nøgletal fra 2015 vedrørende anbringelser i plejefamilier har vi suppleret Frederiksberg Kommunes data med opdaterede tal, som viser, at andelen af anbragte børn i plejefamilie er steget fra 34 % i 2015 til 44% i 2018.

Hvis man ser på anbringelsesvarighed og anbringelsesalder, så ligger Frederiksberg på begge parametre over landsgennemsnittet.

Tallene vedrørende forebyggende indsatser viser, at Frederiksberg - i lighed med flere af de angivne kommuner - ligger noget under landsgennemsnittet.

Frederiksberg ligger i forhold til udgifter pr. anbringelse på en højere gennemsnitsudgift end landsgennemsnittet. Det bemærkes, at de børn og unge, som Frederiksberg Kommune har anbragt på institutioner udenfor kommunen er karakteriseret ved at være børn og unge med omfattende behandlingsmæssige behov på grund af fysisk og/eller psykisk

funktionsnedsættelse. Aktuelt har vi 12 anbragt på særligt specialiserede eksterne institutioner, hvor de årlige anbringelsesudgifter ligger i intervallet 1,2 - 1,85 mio. kr.

Indhentede tal om antal sager pr. sagsbehandler viser, at sagsbehandlere på Frederiksberg har et relativt højt antal sager pr. sagsbehandler. Dette uanset om vi sammenligner os med kommuner, som har omlagt indsatsen eller ej. Det er i oversigten angivet, hvorvidt de enkelte kommuner helt eller delvist har omlagt deres indsats.

I forhold til data for opfølgning på sager foreligger der ikke nationale data, da det er lovgivningen, som fastsætter minimumskravet. Vi har imidlertid i forhold til en omlægning indhentet oplysninger om opfølgningshyppighed i de 3 partnerskabskommuner, som alle følger hyppigere op end loven foreskriver.

Flere nøgletal om skoleforhold viser, at Frederiksberg ligger tæt på landsgennemsnittet. Dog ligger vi under gennemsnittet for såvidt angår andel udsatte børn, som tager en 9. klasses afgangsprøve og vi ligger - i forhold til landsgennemsnit og sammenligningskommunerne - lavest i forhold til karaktergennemsnit for udsatte børn ved afgangsprøven i 9. klasse.

Bemærkninger til investeringsmodellen

Forskningen peger på, at det kan betale sig både menneskeligt, fagligt og økonomisk at investere i bedre forebyggelse i forhold til børn og unge i udsatte positioner. En tidlig indsats kan forebygge, at problemer vokser sig større, og at der i et længere perspektiv opstår negative følgevirkninger. Det vil sige, at der er tale om en langsigtet investering indenfor flere områder.

En investeringsmodel for omlægning af indsatsen på Frederiksberg er beskrevet i bilag 3. Den beskrevne investeringsmodel omfatter en overordnet plan, som via udmøntning skal imødekomme behovet for at styrke indsatsen i forhold til de potentialer, der er afdækket via den gennemførte minianalyse, jf. hovedpunkter ovenfor. De fastsatte målsætninger skal samtidig på længere sigt bidrage til at færre børn og unge får behov for at blive anbragt på specialiserede udenbys døgninstitutioner samt styrke børnenes skolegang i almenmiljøet og derved overgangen til voksenlivet. Målsætningerne refererer herved direkte ind til flere af de fremhævede nøgletal.

Erfaringerne fra Sverige og senere en række danske kommuner, herunder partnerskabskommunerne, som har omlagt indsatsen er, at en større omlægning kræver en investering i tid og ressourcer. I forhold til ressourcedelen er der ikke mindst fokus på sagsbehandlernes opgaver og rolle, som i omlægningskommuner strækker sig udover traditionel skrivebords sagsbehandling. Sagsbehandlerne arbejder i højere grad ude i barnets/den unges hverdagsliv i et tæt samarbejde med såvel familien, som fagprofessionelle i almenmiljøet.

En omlægning forudsætter derfor blandt andet, at sagsbehandlerne har et lavere antal sager, end de traditionelt har/har haft. Det vil sige en investering i sagsbehandlerressourcer. Omlægningskommunerne har arbejdet med et sagsantal svarende til 20-25 sager pr. sagsbehandler. Det bemærkes i forlængelse heraf, at erfaringerne fra

omlægningskommunerne viser, at sagstallet efter en omlægning typisk stiger, idet flere børn og unge opspores. Den udvikling betyder, at myndighedsdelen involveres i flere sager sammenlignet med situationen før en omlægning.

Den udarbejdede investeringsmodel er selvfinansierende på Børne- og Ungeområdet og således baseret på, at der over de kommende 4 år flyttes ressourcer fra serviceområdet (primært anbringelsesområdet) til opnormering af antal sagsbehandlere i familieafdelingens myndighedsdel.

En af de væsentlige finansieringselementer udgår fra en anbefaling i "Budgetanalyse for Børne- og Ungeområdets døgninstitutioner", hvor det anbefales, at døgnpladserne i Allegårdens døgntilbud udfases og nedlægges i løbet af 2019. Anbefalingen er begrundet i et stigende anbringelsesbehov kombineret med behovet for at få etableret et intensivt forebyggende ambulant tilbud beliggende på Frederiksberg. Døgntilbuddet foreslås herefter omlagt til et ambulant tilbud for børn og unge (12-18 år) og deres familier. Der vil herudover være behov for at hjemtage udvalgte opgaver, som i dag varetages af eksterne udbydere, eksempelvis familiebehandling og forældrekompetenceundersøgelser.

Med udgangspunkt i det aktuelle antal sager og sagsbehandlere i afdelingen vil en fuld udrulning, hvor sagsbehandlere ved opstart har maksimalt 25 sager indebære en opnormering svarende til ialt 13 ekstra sagsbehandlere. For at sikre en selvfinansierende model, som samtidig generere en forventet effektiviseringsgevinst også indenfor de første 4 år, lægges der imidlertid op til en model, som ikke på alle områder vil svare til en normering svarende til omlægningskommunerne. I den beskrevne model vil opnormeringen over 4 år herefter svare til en samlet opnormering svarende til 9 ekstra sagsbehandlere.

For at understøtte muligheden for at sagsbehandlere allerede fra første år kan arbejde intensivt med en gruppe familier foreslås, at sagsbehandler ressourcerne initialt fokuseres i forhold en afgrænset sagsgruppe, hvor en gruppe sagsbehandlere starter med at arbejde intensivt med 25 sager hver. Forventeligt i et udvalgt skoledistrikt. Omlægningen vil herefter over årene blive gradvist udvidet til at omfatte flere familier. Implementeringen vil herved også kunne indledes som en pilot model, som vil bidrage til, at vi får erfaring med at arbejde ud fra de forudsætninger, som andre omlægningskommuner er lykkedes med. Det vurderes herunder, at vi også på den måde vil få vigtig viden ift. potentialet ved en eventuel udrulning i hele kommunen. Det er vurderingen, at de 9 ekstra sagsbehandler ressourcer over de 4 år vil betyde, at over halvdelen af de udsatte børn på Frederiksberg herefter vil være omfattet af omlægningen. Hertil kommer fordelene ved den synergi, der sideløbende forventes at blive skabt på tværs af afdelingen i perioden og som forventes at komme alle børnene til gode.

Hvis der arbejdes med en pilotmodel, hvor der frem til 2022 indlægges en løbende opnormering af sagsbehandlere svarende til 9 ekstra sagsbehandlere i 2022 (2 stillinger i 2019, stigende til 7 stillinger i 2020, stigende til 8 stillinger i 2021 og 9 stillinger i 2022), er det vurderingen, at der over perioden kan opnås en stigende nettoeffektivisering. Konkret vurderes effektiviseringen at udgøre 2,3 mio. kr. i 2019, hvorefter den i 2022 er steget til 4,9 mio. kr.

Investeringsmodellen vil indgå i budgetmaterialet, som oversendes til kommunalbestyrelsen forud for forhandlingerne vedrørende budget 2019-2022.

Socialstyrelsens evaluering af omlægningen i de 3 partnerskabskommuner

Socialstyrelsen har i perioden 2015-2017 i samarbejde med tre partnerskabskommuner; Herning, Hvidovre og Haderslev kommuner udviklet et koncept for omlægning til en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for børn og unge i udsatte positioner. Partnerskabet er ligeledes inspireret af erfaringer fra Sverigesmodel og forskning på området, som peger på potentialerne ved at sætte tidligere ind. Socialstyrelsen har i hele perioden fulgt de 3 kommuners omlægning og har nu ved partnerskabsprojektets afslutning gennemført en evaluering af deres omlægningsindsats. Evalueringens hovedpunkter er beskrevet nærmere i bilag 4.

Evalueringen viser, at alle tre partnerskabskommuner på hver deres måde har arbejdet med udvikling af organisationen for at facilitere samarbejdet mellem aktørerne i omlægningens tre ben: Myndighed, udfører og almenområdet.

Det er i vid udstrækning lykkedes kommunerne at ændre brugen af foranstaltninger og indsatser, så de får en tidligere forebyggende sigte. I den forbindelse har alle tre kommuner tilpasset deres tilbudsvifte med fokus på at understøtte tilknytningen til et hverdagsliv.

De centrale resultater i forbindelse med omlægningen viser:

- Et ændret anbringelsesmønster i retning af en faldende andel af anbringelser på institutioner og en øget andel af anbringelser i familie- og netværkspleje
- En udvikling i foranstaltningsmønsteret i retning af en tidligere forebyggende indsats herunder en stigning i brugen af forebyggende indsatser og en øget brug af forstærkede hjemmebaserede foranstaltninger
- En ændret fordeling af udgifter på indsatstrappen, hvor andelen af udgifter til foranstaltninger er stigende i projektperioden, mens udgiftsandelen til institutionsanbringelser er faldende.
- Bedre muligheder for hyppig opfølgning og aktiv inddragelse af tilbuddene i den forbindelse.
- En ensartet positiv udvikling i den sociale skoletrivsel for både udsatte børn og øvrige børn for to af kommunerne

Evalueringen viser derudover, at en af de væsentligste betingelser for, at den enkelte socialrådgiver kan følge tilstrækkeligt op og arbejde aktivt i alle sine sager er antallet og tyngden af sagerne i den enkeltes sagsstamme. Evalueringen peger på, at det er afgørende, at den enkelte myndighedsafdeling sikrer et hensigtsmæssigt sagstal i forhold til de lokale vilkår. Dette således, at socialrådgiverne har tid og rum til at arbejde ud fra det forebyggende mindset, hvor socialrådgiverne i højere grad spiller en rolle i at få indsatsen til at lykkes ved at arbejde med hyppige opfølgninger og være mere udgående og tilgængelige for både familier og samarbejdspartner. Alle tre kommuner har opnormeret i myndighedsafdelingen for at

understøtte, at hver enkelt socialrådgiver kan have en hensigtsmæssig tyngde og volumen i deres sagsstamme.

Status puljeansøgning

Børne- og Ungeområdet indgav i forlængelse af Børneudvalgets møde den 9. april 2018 ansøgning til Socialstyrelsen om økonomisk støtte til omlægning til en tidligere forebyggende og effektiv indsats. Ansøgningen var målrettet køb og implementering af et IT understøttet tværgående dialog- og progressionsredskab, som skulle anvendes i forhold til såvel den tidlige opsporing som opfølgning på indsatser i såvel almen- som det specialiserede børneområde. Vi fik den 29. juni 2018 afslag på en ansøgningen.

Udvalgssag den 9. april 2018

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2017 at tildele Børne-og Ungeområdet 650.000 kr. i årene 2017 og 2018 til at gennemføre et projekt og udarbejde en udviklingsplan for implementering af en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats overfor udsatte børn og unge. Projektet er inspireret af den såkaldte "Sverigesmodel" - som sigter på en styrket forebyggende indsats.

Børne- og Ungeområdet forventede primo 2017, at det i foråret 2017 ville være muligt at få rådgivningsstøtte hos Socialstyrelsen med henblik på omlægning af indsatsen. Socialstyrelsen havde imidlertid først mulighed for at yde rådgivningsstøtten i 2018.

For at fremme processen allerede i 2017 besluttede Børne- og Ungeområdet at gennemføre en minianalyse af styrker og udviklingspotentiale med henblik på en tilpasning af indsatsen i Frederiksberg Kommune. Minianalysens design matcher metodemæssigt de undersøgelser, som Socialstyrelsen initialt anvender i forbindelse med deres rådgivningsforløb. Analyserne er inspireret af Socialstyrelsens samarbejde med partnerskabskommunerne Hvidovre, Haderslev og Herning. Et partnerskabsprojekt som har betydet, at de nævnte kommuner har omlagt deres indsats for at styrke sammenhængen mellem indsatserne i myndighedsregi og på almenområdet for herved at kunne gribe tidligere og mere helhedsorienteret ind i sager, hvor der opstår bekymring for barnet/den unge.

Børneudvalget fik i udvalgets møde den 12. juni 2017 forelagt beskrivelse af proces og overordnet projektbeskrivelse for udviklingsarbejdet, samt tidsperspektiv for eventuel ansøgning til satspuljen i perioden maj 2018 til udgangen af 2019 til implementering af "Sverigemodellen" - en tidligere forebyggende og mere effektiv indstats overfor udsatte børn og unge.

Projektet forløber i 3 faser:

1. Udarbejdelse af en minianalyse (august 2017- marts 2018)
2. Udarbejdelse af en udviklingsplan (marts 2018 - september 2018)

3. Implementering af udviklingsplan (september 2018 - maj 2019)

Den iværksatte minianalyse (fase 1) er nu gennemført. Analysens resultater er udtryk for en aktuel situationsbeskrivelse, som bygger på data og udsagn fra fagpersonale på almen- og specialområdet. Det bemærkes samtidig, at den anvendte model for udarbejdelsen af en minianalyse og opsamlingen herpå alene har til formål, at beskrive hovedtendenser for områdets nuværende indsats med henblik på at give en retning for, hvad der fremadrettet bør prioriteres og fokuseres på, hvis Frederiksberg Kommune skal arbejde mere forebyggende. Minianalysen svarer herunder til det analyseniveau, som Socialstyrelsen anvender, når de skal rådgive andre kommuner om deres muligheder og potentialer for at omlægge indsatsen.

Konkret er følgende datakilder anvendt:

- Spørgeskemaer – målrettet centrale og decentrale ledere og medarbejdere på myndighedsområdet, udførere af forebyggende foranstaltninger samt almenområdet – herunder tandplejen, skolerne, dagtilbuddene, sundhedsplejen og PPR
- Politiske og styringsmæssige dokumenter på Børne-og Ungeområdet – herunder den sammenhængende børnepolitik samt udviklingsplaner/virksomhedsplaner fra tandplejen, skoleområdet, dagtilbudsafdelingen, familieafdelingen, sundhedsplejen og fællesrådgivningen.
- Indsatstrapper fra alle afdelinger og indsatsbeskrivelser dækkende alle indsatser og forebyggende tilbud på det specialiserede og almene område
- Dokumenter vedrørende sagsgange og procedurer for sagsbehandlingen i familieafdelingen, dokumenter vedrørende fora for tværfagligt samarbejde mellem afdelinger på tværs af Børne-og Ungeområdet samt diverse statistikker og nøgletal.

Minianalysens viser overordnet, at der er en række styrker i den nuværende praksis, men at der også udviklingspotentialer på en række områder, herunder i forhold til det tværfaglige arbejde, sagsbehandlingen og tilbudsviften.

Analysens hovedkonklusioner er vedlagt som bilag 1, og beskrevet under hovedtemaerne; 1) den kommunale rammesætning, 2) tidlig opsporing og forebyggelse i almenområdet, 3) sagsbehandlingen i familieafdelingen samt 4) tilbudsviften (specialiserede område).

En del af det kommende rådgivningsforløb med Socialstyrelsen omfatter temadage med henblik på at kvalificere Frederiksberg Kommunes fremadrettede arbejde med udvikling og implementering af en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats. Rådgivningsforløb, herunder viften af temadage er nærmere beskrevet i Socialstyrelsens rådgivningskatalog i bilag 2.

Socialstyrelsen har den 21. marts 2018 givet feedback på minianalysen. Det blev samtidig besluttet, at Børne- og Ungeområdet på baggrund af analysen vil samarbejde med Socialstyrelsen om følgende rådgivningsforløb: 1. tværfagligt samarbejde, 2. tidlig opsporing, 3. sagsbehandling og 4. kommunens tilbudsvifte.

I forlængelse af indstillingen forelagt Børneudvalget den 12. juni 2017 bemærkes, at der i satspuljeaftalen for 2016 blev afsat i alt 48,4 mio. kr. til at støtte den kommunale

omlægningsproces i forhold til en tidlig, forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge.

Midlerne udmøntes via tre ansøgningspuljer i henholdsvis 2016, 2017 og 2018, som kommuner kan søge med henblik på økonomisk støtte til at investere i en helhedsorienteret omlægning af området for udsatte børn og unge på tværs af sagsbehandlingen, den kommunale tilbudsvifte og i koblingen til almenområdet.

Ansøgning til puljen i 2018 har frist den 20. april 2018. Frederiksberg Kommune kan ansøge om maksimalt 1,9 mio. kroner. Midlerne skal anvendes i perioden 1. juli 2018 til 30. juni 2021. Frederiksberg Kommune skal medfinansiere 50 pct. af de samlede udgifter til projektet. Den kommunale finansiering vil således som minimum skulle udgøre 1,9 mio. kr, som skal omfatte nye midler.

Børne- og Ungeområdet vurderer, at det vil være relevant at søge puljen og vurderer, at det vil være muligt, at prioritere egenfinansiering ved prioritering indenfor områdets nuværende økonomiske ramme.

Det fremgår imidlertid af ansøgningsmaterialet fra Socialstyrelsen, at ansøgningen skal ledsages af dokumentation for politisk beslutning om den kommunale medfinansiering. Børn- og Ungeområdet er aktuelt ved at undersøge om det er muligt at indgive ansøgning med forbehold for, at der først kan tages politisk stilling i forbindelse med budget 2019.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Historik

Børneudvalget , 9. april 2018, pkt. 38:

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Udvalget besluttede at få forelagt sag med relevante kendte nøgletal, en beskrivelse af hvorledes en mulig model for forebyggende indsats kan se ud og at forvaltningen indsender en foreløbig ansøgning til Socialstyrelsen.

[Bilag 1 Hovedkonklusioner minianalyse](#)

[Bilag 2 Rådgivningsforløb](#)

[Bilag 3 Investeringsmodel](#)

[Bilag 4 Hovedpunkter i Socialstyrelsens evaluering](#)

[Bilag 5 Udvalgte nøgletal om udsatte børn og unge](#)

[Pkt. 98 Midtvejsevaluering af forældreklasser](#)

Resume

Et flertal i Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2016-2019 at afsætte finansiering til etablering forældreklasser for førstegangsførelse. Tilbuddet skulle omfatte alle forældre, som selv ønskede at deltage. Kommunalbestyrelsen afsatte 1,235 mill. kroner årligt til formålet. Det blev samtidig besluttet, at initiativet skulle evalueres efter 2 år. Børneudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget fik på møde den 4. juni 2018 forelagt resultatet af midtvejsevalueringen. Efter planen skal projektet slutevalueres i foråret 2019. På mødet den 4. juni 2018 bad Børneudvalget om supplerende oplysninger om, hvordan rekrutteringen til forældreklasserne kan styrkes samt, i hvilket omfang sundhedsplejen fortsat kan være en del af forskningsprojektet. Denne indstilling omfatter en redegørelse herfor.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at midtvejsevalueringen tages til efterretning med de supplerende oplysninger, som er indsat efter mødet den 4. juni 2018.

Sagsfremstilling

Børneudvalget stillede på mødet d. 4 juni 2018 en række supplerende spørgsmål vedr. midtvejsevaluering af Sundhedsplejens forældreklasser herunder:

1. Hvordan har sundhedsplejen rekrutteret til forældreklasserne?

2. Hvordan styrkes rekrutteringen fremadrettet bl.a. i forhold til rekruttering af ressourcesvage familier?
3. Hvordan har deltagelsen i forskningsprojektet forløbet og hvordan vil det forløbe fremadrettet?

Ad 1) Hvordan har sundhedsplejen rekrutteret til forældreklasserne ?

I forbindelse med tidligere sagsfremstilling af sagen blev det beskrevet, at det i projektperioden har været vanskeligt at rekruttere tilstrækkelige deltagere i projektet.

En af de grundlæggende udfordringer for projektet i forbindelse med rekruttering har været, at jordemødrene ikke er forpligtet til at indgå i en dialog om projektet med de kommende forældre ex. i konsultationen, men kun har været forpligtet til at orientere dem om tilbuddet. Derfor har sundhedsplejen fra starten af projektet forsøgt at etablere et bæredygtigt samarbejde med både Herlev Hospital og Rigshospitalet.

I Herlev Hospitals jordemoderkonsultation på Frederiksberg har jordmoderen drøftet projektet med de kommende forældre i konsultationen. Sundhedsplejen har i den forbindelse ugentligt hos jordemoderkonsultationen hentet oplysninger vedr. mødre, der ønskede at deltage i projektet. I forbindelse med at Herlev Hospitals jordemoderkonsultation flyttede fra Frederiksberg til Gentofte, blev indhentningen af oplysninger ændret fra hver uge til hver 14. dag.

Sundhedsplejen har ligeledes taget kontakt til Rigshospitalets jordemoderklinik og sat informationsmateriale i deres konsultation. Rigshospitalet har dog ikke ønsket at informere direkte om tilbuddet, når de havde forældre i konsultation.

Herudover har Sundhedsplejen kørt en informationskampagne med orientering på infoskærm på rådhuset og haft plakater i kommunens infostandene. Senest har sundhedsplejen via de almen praktiserende lægers kontaktperson i kommunen, opfordret lægerne til at have plakater hængende i deres konsultationer.

Det har ikke - udover ovennævnte - været muligt, at få hverken Rigshospitalet eller Herlev Hospital til, at indgå et tættere samarbejde vedr. forældreklasser til gravide. Ligeledes har det

været en udfordring for projektet, at der har været stor personalemæssig udskiftning, særligt på Herlev Hospital. Det har betydet, at det har været vanskeligt for sundhedsplejen at skabe tilstrækkeligt samarbejde og kendskab til projektet. Senest har den nye dataforordning udfordret projektet i forhold til videregivelse af informationen fra jordemødrene til sundhedsplejen. Sundhedsplejen har ad flere omgange opfordret jordemødrene til at sende med sikker post eller sende en korrespondancemeddelelse med information om familier, der ønskede at deltage, men det er ikke lykkedes.

Ad2) Hvordan styrkes rekrutteringen fremadrettet bl.a. i forhold til rekruttering af resourcesvage familier?

For at styrke rekrutteringen vurderes det, at den mest optimale løsning vil være at implementere samme model som Region Syd, hvor sundhedsplejen automatisk får besked om alle gravide. Det vil betyde, at sundhedsplejen selv kan rette henvendelse til alle gravide og give dem et tilbud om at deltage i forældreklasserne. Der arbejdes i Region Hovedstaden på at få en aftale i sundhedsfagligt råd for obstetrikken, der også omfatter svangre omsorgen. Det har i den forbindelse været en udfordring, at Københavns Kommune i første omgang sagde nej til at få besked om alle gravide. Der arbejdes dog stadig på at få en aftale og vi håber, at der vil kunne landes en aftale i efteråret.

Derudover vil sundhedsplejen fortsætte med at styrke samarbejdet mellem sundhedsplejen og jordemødrene i forbindelse med rekruttering til projektet. I den forbindelse vil sundhedsplejen ligeledes indgå i en dialog med de almen praktiserende læger samt jordemødrene i forhold til at øge fokus i forbindelse med rekruttering af resourcesvage familier til forældreklasserne.

Ad 3) Hvordan har deltagelsen i forskningsprojektet forløbet og hvordan vil det forløbe fremadrettet?

I forbindelse med den forskningsmæssige del af projektet er det relevant at præcisere, at de forældre der har været en del af rekrutteringen i perioden frem til udgangen af 2017 fortsat er en del af forskningsprojektet, hvor den afsluttende evaluering forventes at foreligge ved udgangen af 2019. Rekrutteringen af nye forældre til forskningsprojektet er imidlertid ophørt ved udgangen af 2017 efter, at VIVE har vurderet, at de har et tilstrækkeligt antal respondenter til forskningsprojektet. De nye forældre der modtager tilbud om deltagelse i forældreklasser indgår herefter ikke i selve forskningsprojektet. og der er på baggrund af VIVEs forskningsmæssige vurdering ikke behov for at fortsætte rekrutteringen til selve forskningsprojektet.

Oprindeligt var planen, at rekrutteringsfasen til projektet skulle løbe det første år. Den lave rekrutteringsrate i projektet betød imidlertid, at VIVE og sundhedsplejen nedjusterede forventningen til det antal familier, der kunne rekrutteres. For at sikre en tilstrækkelig stor kontrolgruppe i forskningsprojektet blev det samtidig besluttet at forlænge projektets rekrutteringsperiode. Varigheden af rekrutteringsperioden har løbende været drøftet og blev i projektet justeret fra en slutdato medio 2017 til ultimo 2017. Ved udgangen af 2017 vurderede VIVE i forlængelse heraf også, at der var rekrutteret tilstrækkeligt i forhold til at afslutte rekrutteringen til den forskningsmæssige del. Det blev derfor i dialog med sundhedsplejen besluttet, at der fremadrettet ikke længere skulle rekrutteres til forskningsprojektet.

VIVE er fortsat i gang med at indsamle data for de sidste familier, de har rekrutteret. De sidste forældrekurser, som indgår i forskningsprojektet, afsluttes i januar 2019 og VIVE forventer at have det samlede data klar medio 2019 og en endelig rapport ved udgangen af 2019.

Projektet er nu overgået fra projekt til drift i sundhedsplejen, men sundhedsplejen oplever stadig rekrutteringsudfordringer på trods af, at der ikke længere er familier som rekrutteres til kontrolgruppen.

Sagsfremstilling til Børneudvalget møde d. 4 juni 2018

Et flertal i Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2016-2019 at afsætte finansiering til etablering forældreklasser for førstegangsførelse. Tilbuddet skulle omfatte alle forældre, som selv ønskede at deltage. Kommunalbestyrelsen afsatte 1,235 mill. kroner årligt til tilbuddet.

Formålet med forældreklasserne er at bidrage til, at førstegangsførelse kan skabe et godt liv for dem selv og deres barn. Tilbuddet har særligt fokus på at øge forældrenes livskvalitet, styrke forældrenes handlekraft, stimulere tilknytningen mellem forældre og barn, forebygge ulykker og sygdomsperioder samt opbygge og styrke netværk mellem familierne. Tilbuddet er et supplement til sundhedsplejens øvrige tilbud og erstatter således ikke hverken hjemmebesøg eller øvrige tilbud i sundhedsplejen.

Forældreklasserne retter sig både mod mænd og kvinder, og er også til forældre med anden etnisk baggrund. Forældre med alvorlig psykisk sygdom eller misbrug falder uden for målgruppen.

Forældreklasserne omfatter i alt 6 kursusgange, hvor 2 gange finder sted under graviditeten, mens de 4 gange finder sted i perioden fra fødslen og frem til barnet er 9 måneder. Forældreklasserne afholdes efter normal arbejdstid og varer ca. 3 timer pr. gang. Forældreklasserne følger forældreklassekonceptet "Dit Første Barn".

Alle sundhedsplejersker er efteruddannet til opgaven. De bidrager med faglig viden med emner og refleksioner om familiedannelse. Det kan være gråd, uro, tilknytning og om hvordan man som forælder kan styrke barnets sunde udvikling. Forløbet indeholder desuden praktiske øvelser.

For at følge op på effekten indgik Sundhedsplejen et samarbejde med Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE), hvorved forældreklasserne er blevet en del af et forskningsprojekt. VIVE har i forlængelse heraf også gennemført og udarbejdet midtvejsevalueringen.

VIVE's forskningsprojekt om forældrekurset "Dit Første Barn" (DFB) vil bidrage med valid og praksisnær viden om effekterne af universelle forældrekurser i Danmark. Forskningsprojektet er tilrettelagt som et pragmatisk randomiseret studie, hvor der trækkes lod om deltagelse i enten indsatsgruppen (to tredjedele af forældre), som får tilbudt deltagelse i DFB, eller deltagelse i kontrolgruppen (en tredjedel af forældre), som får det sædvanlige sundhedsplejersketilbud i Frederiksberg Kommune.

Det bemærkes, at VIVE udover forældreklassekonceptet "Dit Første Barn" i Frederiksberg Kommune også følger "Familieiværksættere" i Århus Kommune.

Forældrene har tilmeldt sig via jordmødre på sygehuse eller ved henvendelse til Sundhedsplejen.

Sundhedsplejens første ordinære hold forældreklasser startede den 17. august 2016. Der er siden startet i alt 26 hold. De fleste hold er endnu ikke afsluttet. Der er indgået 345 mødre med partnere i projektet. Dog således at 233 mødre og partnere er tilbudt deltagelse i forældreklasserne, mens 112 har indgået i en kontrolgruppe.

Frederiksberg Kommune har årligt ca. 900 førstegangsfødende. Det var ved opstart af projektet forventningen, at ca. 1/3 af kommunens førstegangsfødende ville melde sig til forældreklasserne. Det har imidlertid vist sig, at deltagelsen med i alt 345 deltagere er noget lavere end de forventede 600 over de 2 første år. Det har så også betydet, at der har været vanskeligt at leve op til de krav, der gælder for at indgå i et forskningsprojekt. Det er derfor i samarbejde med VIVE besluttet, at tilbuddet fra 1. januar 2018 ikke længere indgår i forskningsprojektet.

Det kan ikke udelukkes, at rekrutteringsmulighederne på sigt bliver forbedret, idet der nu er etableret samarbejde med såvel Herlev Hospital som Rigshospitalet.

Midtvejsevalueringens resultater

VIVI gennemfører i alt 3 dataindsamlinger via spørgeskemaer. Een gang ved rekrutteringen af forældrene (baseline) og to gange efter barnets fødsel når barnet er henholdsvis 4 måneder og 10 måneder gammelt. Denne midtvejsevaluering omfatter alene en baseline om forældrene i projektet samt et nogle supplerende kvalitative spørgsmål. Den afsluttende evaluering, som indeholder de 2 dataindsamlinger ved 4 og 9 måneder, vil forelægge ultimo 2019 og er uafhængig af, at Sundhedsplejen ikke længere indgår i forskningsprojektet i forhold til nye forældreklasser.

Det fremgår af midtvejsevalueringen at de deltagende familier og familier i kontrolgruppen har mange lighedstræk vurderet på de baggrundskaraktistika, som VIVE kan måle. Det tyder derfor på, at randomiseringen af forældre i de to grupper har resulteret i to grupper, som ligner hinanden på en lang række relevante baggrundskaraktistika. Det skaber et godt grundlag for de planlagte analyser (Bilag 1, side 26). Det er imidlertid ikke lykkedes at rekruttere familier med ikke-vestlig baggrund til hverken familieklasserne eller kontrolgruppen.

Der er kvantitativt målt på mødrenes fremmøde til de enkelte kursusgange. Data for afsluttede forløb viser i forlængelse heraf, at fremmødet falder markant over de seks undervisningsgange. 89 procent af mødrene er mødt op til den første kursusgang. Fremmødet fra tredje til fjerde kursusgang falder fra 80 til 53 procent. Ved sjette og sidste kursusgang deltager kun 24 procent af mødrene. 15 procent af mødrene deltager i alle seks undervisningsgange. 4 procent af de tilmeldte møder slet ikke op.

Midtvejsevalueringen har endvidere målt forældrenes vurdering af relevansen af temaet ved anden undervisningsgang, hvor der blev talt om tiden op til fødslen og tiden herefter. Såvel mor som far har overvejende givet udtryk for, at temaet var relevant. I forhold til undervisningsformen viser evalueringen, at mødrene virker lidt mere tilfredse end fædrene.

Det bemærkes tillige i evalueringen, at det over perioden har været vanskeligt at rekruttere tilstrækkelige deltagere i projektet. Konkret oplyses, at der månedligt alene gennemsnitligt er rekrutteret ca. 25 procent af kommunens førstegangsfødende. Særligt har rekruttering via jordmoderkonsultationen været udfordrende.

Overvejelser om videreførelse af forældreklasser

Frederiksberg Kommune har med projektet "Mit Første Barn" og samarbejdet med forskerne ydet et værdifuldt bidrag til en systematiseret og egentlig forskningsbaseret viden om effekterne af forældreklasser. De langsigtede effekter har forskningsprojektet ikke kunnet dokumentere på de to år, der er gået mellem projektstart og midtvejsevaluering.

Efter planen skal projektet slutevalueres i foråret 2019.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Børneudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Historik

Børneudvalget , 4. juni 2018, pkt. 84:

Udsat efter drøftelse.

Bilag 1 - Dit første barn (Midtvejsevaluering) Pkt. 99 Handicappolitikens Handleplan 2019

Resume

Udkast til Handicappolitikens Handleplan 2019 fremlægges med hørings svar fra relevante fagudvalg: Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget samt Handicaprådet. Der er i høringsprocessen ikke indkommet bemærkninger til handleplan fra de relevante fagudvalg. Handicaprådet har indgivet hørings svar, som bliver gennemgået med forvaltningens kommentarer. Hørings svaret har givet anledning til, at der er udarbejdet et nyt udkast til Handicappolitikens Handleplan 2019, der forelægges med henblik på drøftelse og endelig godkendelse i Socialudvalget den 29. oktober 2018.

Beslutning

Børneudvalget havde ingen bemærkninger.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

at det reviderede udkast til Handicappolitikens Handleplan 2019 drøftes med henblik på endelig godkendelse i Socialudvalget den 29. oktober 2018.

Sagsfremstilling

Socialudvalget besluttede den 28. maj 2018 (pkt. 67) at sende udkast til Handleplan for Handicappolitik 2019 i høring i Handicaprådet samt Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Sagen er behandlet i de relevante fagudvalg den 4. juni 2018. Der er ikke indkommet bemærkninger fra de relevante fagudvalg. Handicaprådet har afgivet hørings svar, der er vedlagt som bilag 1.

I tabellen nedenfor er Handicaprådets høringssvar som vedrører Handicappolitikken Handleplan 2019 og forvaltningens kommentarer til de konkrete forslag fremstillet.

Handicaprådets høringssvar d. 20. juni 2018	Forvaltningens kommentarer
[Følgende er uddrag af høringssvar, som vedrører Handicappolitikken Handleplan 2019. Det fulde høringssvar findes i bilag 1] "Brugerrepræsentanterne kunne derfor godt tænke sig en beskrivelse af særlige tilbud for borgere med handicap fra f. eks. F86, beskæftigelse på særlige vilkår på Peter Bangs Vej eller Sundhedscentret på Stockfletsvej. Dette som forslag udover de endnu mere konkrete forslag, der ligger i udkast til "Handicappolitikken Handleplan 2019"	For så vidt angår ønsket om en beskrivelse af særlige tilbud for borgere med handicap, anser forvaltningen at dette perspektiv omhandler den konkrete udmøntning af Handicappolitikken, som sker i forbindelse den årlige Handleplan for Handicappolitikken 2019-2022.
Handicappolitikken kunne også medtage tilgængelighed på det kulturelle område med angivelse af navnet på den /de kultur – og fritidsinstitutioner, hvor man i den kommende periode vil gøre en særlig indsats.	Forvaltningen foreslår, at uddybe den eksisterende beskrivelse af tilbud for borgere med handicap, som findes i Handicappolitikken Handleplan 2019 i afsnittet "Indledning til handicaphandleplan 2019-2022". Her beskrives hvordan handicappolitikken udmøntes i det daglige arbejde og understøttes af øvrige politikker. Dette gælder også i forhold til at sikre tilgængelighed til flest mulige faciliteter for alle borgere.

Forvaltningen har, som det fremgår af ovenstående tabel, indarbejdet justeringer i Handicappolitikken Handleplan 2019 i henhold til bemærkningerne i Handicaprådets høringssvar. Revideret Handicaphandleplan 2019 er vedlagt som bilag 2.

Som besluttet på Socialudvalgets møde den 28. maj 2018 (pkt. 67) forlægges høringssvar til Handicaphandleplan 2019 for Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 13. august 2018. Socialudvalget godkender endeligt Handicappolitikken Handleplan 2019 den 29. oktober 2018.

Revideret udkast til Handicappolitikken 2019- 2022 behandles i særskilt sag pkt. 80 på Socialudvalgets møde den 13. august 2018.

Økonomi

Sagen har ikke nogen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 13. august 2018,

Børneudvalget den 13. august 2018,

By- og Miljøudvalget den 13. august 2018,

Kultur- og Fritidsudvalget den 13. august,

Socialudvalget den 13. august 2018,

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 13. august 2018 samt

Socialudvalget den 29. oktober 2018 (endelig godkendelse)

Historik

Børneudvalget den 4. juni 2018 pkt 86. Ny Handicappolitik 2019-2022 og Handleplan 2019

Børneudvalget havde ingen bemærkninger til udkast til Handicappolitik 2019-2022, og

havde ingen bemærkninger til udkast til Handleplan 2019.

[Bilag 1 Høring vedr. Handicappolitik i Frederiksberg Kommune 2019 til 2022](#)

[Bilag 2 Handicappolitikens Handleplan 2019 revideret](#)

[Pkt. 100 Datofastsættelse af ekstra temamøder i 2018](#)

Resume

Med sagen foreslås datoer for de to ekstra temamøder for 2018 som udvalget besluttede på udvalgsmødet 7. maj 2018.

Beslutning

Børneudvalget godkendte, at

1. der afvikles et fælles temamøde med Undervisningsudvalget om udsatte børns skolegang den 1. oktober kl. 10.30.-12.00.

2. temamødet med fokus på mødet mellem forældre til handicappede børn og systemet afvikles den 3. december kl. 9.00 - 12.00, hvor der i forvejen var planlagt en besøgsrunde.
3. den planlagte besøgsrunde den 3. december flyttes til 5. november kl. 9-12.

Indstilling

Børne- og ungeområdet indstiller, at Børneudvalget godkender, at

1. der afvikles et fælles temamøde med Undervisningsudvalget om udsatte børns skolegang den 1. oktober kl. 10.30.-12.00.
2. temamødet med fokus på mødet mellem forældre til handicappede børn og systemet afvikles den 3. december kl. 9.00 - 12.00, hvor der i forvejen var planlagt en besøgsrunde.
3. den planlagte besøgsrunde den 3. december flyttes til 5. november kl. 9-12.

Sagsfremstilling

På mødet den 7. maj 2018 besluttede Børneudvalget, at der skulle arrangeres to ekstra temamøder i 2018:

1. Et fælles temamøde med Undervisningsudvalget om udsatte børns skolegang, som er et af indsatsområderne i Udviklingsplan for børn, unge og familier med særlige behov 2019.
2. Et temamøde med fokus på mødet mellem forældre til handicappede børn og systemet.

Børne- og ungeområdet foreslår, at fælles temamødet om udsatte børns skolegang afvikles mandag 1. oktober kl. 10.30.-12.00, hvor der samme dag er kommunalbestyrelsesmøde.

Da temamødet med fokus på mødet mellem forældre til handicappede børn og systemet kræver tid at forberede, foreslår Børne- og ungeområdet, at dette temamøde afvikles den 3. december kl. 9.00 - 12.00, hvor der er møde i Kommunalbestyrelsen og hvor der i forvejen var planlagt en besøgsrunde. Til gengæld foreslås det, at besøgsrunden den 3. december flyttes til 5. november kl. 9-12, hvor der samme dag er udvalgs-møder.

Møderne er forhåndsreserveret i den fælles aktivitetskalender.

Økonomi

Sagen har ingen selvstændige økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Børneudvalget

- [DEL](#)
- [UDSKRIV](#)
- [ABONNÉR](#)

Footer DA

Genveje

- [Kommunen](#)
- [Presserum](#)
- [Læs højt](#)
- [Ledige stillinger](#)
- [In English](#)

Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Rådhus
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

[Til kontaktsiden](#) CVR 11259979

Borgerservice

Kontakt

Frederiksberg Rådhus 1. sal
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for borgere](#)

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for virksomheder](#)

Telefonisk henvendelse

Mandag – torsdag kl. 8–16

Fredag kl. 9–13

Personlig henvendelse

Mandag og torsdag kl. 9–17

Tirsdag, onsdag og fredag kl. 9-13

Lørdag, søn- og helligdage lukket

Telefon: 38 21 21 21

[Cookies](#)

[Feedback](#)

[Feedback](#)